

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Lėdžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

IX metai.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, birželio (June) 23 d. 1955 m.

Kaina 10 c.

Nr. 25 (247)

Pranas Lukoševičius

OPERACIJA IR OPERATORIAI

Kiekvienos valstybės įstatymai numato griežtas bausmes asmenims, taipgi ir vienietams, kurie negando bei pavojaus metu bando pasipelniti. Ir visuomenė tokius smerkia, nors tam pasmerkimui pareikšti susidaro kliūtys, kurių svarbiausios yra laikinieji dalininkai. Grėsmingi laikai yra mūsų tautai ir tiesioginiai ir netiesioginiai operatoriai susilauks sunkių smūgių.

Komunistinis skydas ir vienybės skraistė

Įvairios negerovės, kaip medžio grybas, apėmusios lietuviškąjį gyvenimą. Jas visi mato ir visi pripažįsta. Bet gi jos dangstomos vienybės skraistė ir nevalia prieš jas pasisakyti. Jų viešumon iškeliamai bei pastangas darmaus darbo politinis nedalėjas ar politikuojantis pirklys bando primesti tarnavimu komunistui. Komunizmas tapo skydu, dengiančiu asmeniskumus, partinį pasipelnymą bei nesugebėjimus Lietuvos laisvinimo darbuose bei kovoje.

Ar jis ilgai bus pavėsiu belošiantiems politinio kikso lošimaj? O juk pačios negerovės, bet ne pastangos jas pašalinti padeda komunizmui. Kovoti prieš komunizmą ir komunistavimą, bet ne dangstyti juo reikia. Iš dabartinės veiklos gaunasi

pasijodinėjimas ant komunistinio arklio.

O raiteliai, garsiai bešukaudami ir bemostiguodami prieš komunistus, kirčius ant arklio varovų pečių taiko. Išėina, kad komunistai palaikomi skydu, o veikėjai vien dėl propagandos sau veikia. Kam iš to nauda išėina, visiems aišku.

Komunistų operacijos

Jau Lietuvoje buvo vykdomos Jos tęsiasi nuo Markso laikų. Operacijų planai išdirbami Kominterno bei Politbiuro centruose kiekvienai tautai. Sekminga ji ta da, kai prie jos vykdomo sąmoningai ar nesąmoningai prisideda tautos išdavikai. Operacijos Lietuvoje atsimušdavo į kietą ir nepalaužiamą krašto meilę, tradicijas, tikėjimą, degančius lietuvių širdyse. Operatoriai lietuviai ant pirštų buvo suskaitomi ir laikomi svetimos tautos bernais. Lietuvio neįveikė nei karvelinio tipo dvarų kumečių vargai, nors jų savininkai dėl savo gruboniško gobšumo verti minimų operacijų operatorių vardo, kaip netiesioginiai jas vykde. Prie velesnių bolševikinių

operacijų, įjungiant ir birželines, nedaug lietuviškų pavardžių terasime, nors viešasis operacijas vykde ir dar tebevykdo kairiojo sparno internacionalai. Patys jie pasisakę daugeliu atvejų oficialiais pareiškimais (Seime, teismuose ir kit.), kad jų mokslas nuo komunizmo vien praktišku įgyvendinimu tesiskiria. Menševikų ir bolševikų vardai bei lageriai tikrumoje atsirado dėl asmeniškos kovos valdžion bei įtakas.

Komunistinės operacijos Amerikoje

Amerikos lietuvių tarpe, dėka kairiųjų internacionalų, savo laiku, gaila, buvo įvykdytos. Nesvarbu, kokiais vardais tos operacijos vadinosi. Mums jos yra kraujo operacijos. Didžiųjų operacijų tarpe buvo netgi asmenys, kurie dabar laisvintojus vaizduoja. Operacijų pasekmės pasibaisėtinos. — Jos ir šiandien tebėra. Didžiausiai lietuvių tautos negarbei Amerikoje yra 2 komunistiniai dienraščiai. O didysis operatorius dar išpažinties neatlikęs, nors jos reikalauja operatoriaus įkyrumu iš kitų, atsisotjančių jam skersai kelio, nežiūrėdamas, ar tai yra gyvybiškos Lietuvos institucijos, ar žiuriniai nukentėję nuo komunizmo kovotojai, purvina juos ir plaka sieksminiais straipsniais, kaip rykštemis. Ne tik išpažintį su vieša atgaila reikia operatoriumi atlikti, bet ir baigti pragaistingą veiklą. Prelato paplojimas per petį dar nereikią atleidimo ir palaiminimų, nesantaikas palaikant lietuviškajame gyvenime.

Jau bausių dalykų yra įvykę

Kas domėjosi lietuviškuoju gyvenimu, žino, kaip buvo "išoperuotas" vienas geriausių pagrindinių kovotojų. Jis ne tik iš Vliko, bet ir iš Valstiečių Liaudininkų S-gos Centro Valdybos pirmininko turėjo pasitraukti. Operacijos vykdytojai savo auką pačių liaudininkų rankomis išoperavo, apšaudami, kad ir tyliai, operatoriaus vardu. Kita garsi operacija baigiama atlikti su LTS atstovu Vlike. Nežinia, ar ji pavyks.

Jau senokai operacijos punktai pritaikomi ir "Laisvajai Lietuvai" ir jos vyr. redaktoriui, pirmajam pralaužusiam geležinę uždangą. Ne tik sniego, bet ir purvo ir kitokios operacijos taikomos.

Ne kas kita, o tik operacijų padariniai yra šmeižtų ir veiklos

Okupuotoje Lietuvoje

— Juozo Gruodžio vardo Kauno muzikos mokyklos direktoriumi yra K. Znamenskas.

— Vilniaus universiteto choro dirigentu yra Sližys.

— Valst. politinės ir mokslinės literatūros leidyklos vyr. redaktoriumi yra M. Požarskas.

— Neseniai Vilniuje buvo pastatyta L. Delibo opera "Lakmė". Režisierius — A. Zauka, dirigentas — R. Geniušas, dailininkas — R. Songailaitė, atliko aktoriai — E. Čudova, I. Jasiūnaitė, R. Tumalevičiūtė, P. Zaniauskaitė, V. Česas, R. Siparis, J. Mažeika, A. Rudaitis ir kiti. Nors ir pastatymas nėra pirmas, kai nauja technika, kritika sutiko apyšilčiai, bet publikos nebuvo pilnai ir dauguma pareižūnai. Pastatyme kas klaida, kai įvelkama į bolševikinį drabužį ir nukencia pats turinys. Žinoma, partija visur kišasi.

— Klaipėdos mokytojų instituto dėstytoju yra Skeivys, ir Vilniaus mokytojų instituto dėstytoju yra Auryka, kurie neseniai dalyvavo Kaune mokytojų pasitarime.

— Eltos nuolatinio fotografu yra I. Baltmanas. Tautybė aiški, kad ne lietuvis.

— Kaišėdorių rajono kolūkio "Svyturio" pirmininku yra R. Markevičius, agronomas — Ona Baumilaitė, laukininkystės dešimtininkas — E. Petruševičius, traktorininkai — Virbickas ir Čiurinskas.

— Kauno profsąjungos klube ansamblio soliste yra V. Kulvietytė, kuri dalyvauja ir su kanklėmis, — lankanti muzikos mokyklą.

— Pakruojaus rajono kultūros skyriaus vedėjas A. Dikinis.

— Kurčių — nebylių draugijos centro valdybos pirmininku yra Elena Zabieliene.

bangos prieš Diplomacijos Šefo statusą, kaip gyvybingiausią Lietuvos bylai instituciją. Ar pavyks išoperuoti? Atsakymas aiškus ir tikras — ne, ne.

lietuviškieji operatoriai pasikaustė.

Pasikaustė bevykdydami vieną iš daugelio operacijų punktų, norėdami antikomunistus pakaustyti, patys pasikaustė. Paaiškėję operatoriai visai nėra pavojingi.

Lietuvaitės laisvajam Lietuvos pajūryje

— Oras iki balandžio vidurio buvo labai šaltas ir lietingas, balandžio pabaiga atsikratė šalto oro, bet lietus, nors ir kiek sumažėjo, vis buvo dienu, kad ištisai lijo. Bet viena, oras ir staigiai atšilo ir gegužės pradžioje jau siekė 14—19 laipsnių šilumos, pajūryje 6—13 laipsnių, rytai dideli rūkai ir daugumoje pietvakaris vėjas.

— Respublikinės partinės mokyklos direktorius K. Tiškevičius.

— Klaipėdoje įvyko moterų ir vyrų fektavimo pirmenybės. Moterų pirmąją vietą laimėjo Kaimantaitė — Vilnius ir antrąją — Šliavaite — Vilnius; vyrų pirmąją vietą laimėjo: Petrauskas — Kaunas, antrąją: Aleknavičius. — Apskritai, pirmoji vieta teko — Vilniui, antroji — Kaunui ir trečioji — Klaipėdai.

— Šiauliuose buvo suvaziavę įmonių reikalų vedėjai: "Elnio" kombinato techninio saugumo inž. S. Burneikis, Šiaulių durpyno profsąjunginio komiteto pirm. J. Suktus, miesto švietimo skyriaus inspekt. V. Vaupšas, dviračių gamyklos gamybinio skyriaus viršininko pavaduotojas E. Cervinskas, dviračių gamyklos vyr. inžinierius — technologas M. Šuklinas, Šiaulių miško pramonės ūkio direktoriaus pavaduotojas politikams reikalams J. Bankauskas ir dviračių gamyklos vyr. mechanikas S. Jermilovas.

— Einantis vaikams laikraštis "Žvaigždutė" buvo paskelbusi viena veiksmei vaikams pjesei parašyti konkursą ir laimėjo šie: pirmoji premija 10.000 rubl. paskirta V. Miliūnui už pjesę "Keturi draugai", (kurioje piešiamas keturių 1926 m. sušaudytų komunarų gyvenimas), antroji — 5.000 rublių pradedančiam rašytojui E. Auškutaliniui ir Panevėžio dramos aktorui S. Kosmauskui už pjesę — "Vakaro svečias", ir trečioji — 3.000 rubl. V. Suchockiui — Audronašui už pjesę "Garbės žodis".

— Meno reikalų vyr. valdybos teatro skyriaus viršininkas — J. Lozoraitis.

— Skiriamos trys premijos: 5.000, 3.000 ir 2.000 rublių. Siužetas, kaip pas juos priimta, iš raudonojo sporto gyvenimo, pagrįsta viskas komunizmu.

— Skulptorius Juozas Mikėnas ruošiasi sukurti skulptūrą taikos tematika ir artimiausio ateity numatyti paminklai — biustai: Julijui Janonui, Petrii Cvirkaui ir Salomėjai Neriai. Ankstyvesni jo darbai: Karaliaučiuje-Kaliningrade — "Pergalės" paminklas, Zarasuose — komunistei Marytei Melnikaiti, Vilniuje — per Nerį ant tilto skulptūra ir visa eilė smulkesnių darbų, komunistinėje dvasioje.

— Kėdainių II-sios vidurinės mokyklos muzikos mokytojai: Draugaitis ir Vaičekauskas.

— Filharmonijos choro dirigentas Konradas Kaveckas.

— Vilkijoj įsteigti kultūros namai, kur daromi įvairūs susirinkimai, daugumoje propagandiniai, o atmiešiami literatūriniai — muzikiniais vakarais. Neseniai savo kūrybą skaitė ir vietos "rašytojai": Bakšys, Burneika, Bakonis, Mikulėnas, Latonas, Velikonis, Balinskas, Jasaitytė, Skrickaitė, Steponavičiūtė, Ūsaitis ir Astrauskaitė. Kūryba gimnazistų, saldi, be formos, turinio, bet visa perdem komunistinėje dvasioje ir, žinoma, kai naganas viešpatauja, tai ir nieko rimto nelaukiama.

— Valst. grožinės literatūros leidyklos direktorius J. Čekys, redaktorius — F. Vaitiekūnas. Bet tai nėra vienintelis, kai redaktoriais yra: A. Žirgulyš, Edv. Vis-kanta, Alk. Churginas ir visa eilė kitų, įvairių skyrių, kurių susidaro apie 20, F. Vaitiekūnas kartu yra ir direktoriaus pavaduotojas.

— Veliuonos mokyklos vedėjas mokyk. J. Veveriskis.

— Vilkijos vidurinė mokykla pavadinta Petro Cvirko vardu.

— Meno reikalų vyr. valdybos teatro skyriaus viršininkas — J. Lozoraitis.

Amžiai slenka slėgdami,
Mes per amžius žengdami
Buvom, būsime laisvi!...
Balys Sruoga.

IŠ VISO PASAULIO

Argentinoje bandyta revoliucija prieš Peroną nepavyko.

Praeitą ketvirtadienį, kelios valandos po to, kai buvo paskelbta, kad Peronas už ištrėmimą iš krašto dviejų dvasininkų yra popiežiaus ekskomunikuotas, Argentinos laivynas bandė įvykdyti perversmą prieš Perono valdžią. Marinal ir laivyno aviacija puolė vyriausybės pastatus. Žuvo keli šimtai žmonių. Daugiausiai nukentėjo civiliai gyventojai nuo bombų. Kelios bombos patalė į vyriausybės pastatus, kuriuose yra ir pačio Perono istaiga. Tačiau Peronas tuo metu buvo pasislėpęs krašto apsaugos ministerijoje. Po kelių valandų sukilimas buvo numalšintas. Armija, kuri buvo pasizadėjusi remti sukilėlius, paskutiniu momentu nuo sukilimo atsi-
metė ir paliko ištikima Peronui. Armijai užėmus prieš sostinės esančią laivyno bazę ir aerodromus, dalis sukilėlių, daugumoje lakūnų, nuskrido į Urugvajų. Ten jie buvo nuginkluoti ir internuoti. Sukilėliams geriau sekėsi Rosario mieste, kurį jie valdė kelias dienas. Sostinės radijo skelbia Perono pareiškimą, kad sukilėliai visame krašte yra numalšinti. Tačiau pabėgę į Urugvajų lakūnai tvirtina, kad jūroje esąs karo laivynas dar bandys pulti sostinę. Urugvajuje yra žinių, kad, nežūrint, jog sukilimas buvo greitai numalšintas, Peronas prarado turėtą savo galią, nes, esą, dabar vietoj vieno Perono, kraštui valdyti yra sudaryta trijų taryba iš pačio Perono, gynybos ministerio gen. Molina ir armijos min. gen. Lucero. Tai, esą, Perono nuolaidos armijai už jos pagalbą malšinant sukilimą.

Sukaktuvinė Jungtinių Tautų sesija prasidėjo San Francisco mieste

Prieš 10 metų šiame mieste buvo įkurta Jungtinių Tautų organizacija, kuri vėliau buvo pavadinta Jungtinės Tautos. Šiai sukakčiai paminėti, birželio 18 d. iškilmingai buvo atidaryta sukaktuvinė sesija. Atidaromąją kalbą pasakė prez. Eisenhaueris. Sesijoje dalyvauja visų keturių didžiųjų valstybių užsienių reikalų ministrai, kurie šia progą aptars keturių didžiųjų konferencijos smulkmenas. Molotovas į San Francisco vyko su didžiuliu štabu, susidedančiu iš 80 žmonių. Per Amerika vyko traukiniu, ilgiau sustodamas New Yorke ir Čikagoje, kur lydimas stiprios apsaugos, važinėjo ir net pėsčias vaikščiojo miesto gatvėmis, tuo kelioms valandoms sutrukdydamas judėjimą. Omahoje lietuviai ir kiti pabaltiečiai jam pravažiuojant suruošė stotyje demonstracijas, kad Molotovas ne drįso net galvos per langą iškišti. Adenaueris grįžo namo.

Vokietijos kancleris Adenaueris po ilgesnės kelionės J. A. Valstybėse, kur jis turėjo svarbius pasitarimus. Grįždamas namo, užsuko Anglijon ir turėjo pasikalbėjimą su min. pirm. Edenu.

Ruošiamasi miestų evakuacijai atominio karo atveju

Praeitą savaitę daugelyje JAV miestų vyko teoretiniai bandymai evakuoti miestus, nes specialistų nuomone, nėra kitų priemonių apsisaugoti nuo atominių ar hidrogeninių bombų, karo atveju. Iš Vašingtono buvo išvežta helikopteriais prezidentas, vyriausybės nariai, kariniai štabai ir kiti svarbesni asmenys į tolimesnes apylinkes, kur yra įrengtos specialios slėptuvės.

Ignas Šlapelis

Medžių alėja Lietuvoje

Sekmadienis Juozo Bačiūno vasarvietėje

Tabor sodyboj,
kaip Lietuvoje:
Kiekvienas krūmas
praeiviui moja,
Pats šeimininkas
sėstis vadina —
Sula ir midum
veltui vaišina...

Juozas Bačiūnas

Vasaros karščiai ir įkaitusi drėgmė taip šūtinio Čikagoje, kad mudu su Jonu nutarėme šį sekmadienį pabėgti iš jos. Daug nepagalvoję, paskambinome į Jolietę ponams Eugenijai ir Aleksui Baranauskams ir užklauseme, ar nenori vykti su mumis į Tabor Farmą, kur vasaroja jų dukterė Irena ir jos vyras rašytojas Vytautas Alantautas su savo vaikučiais.

Ponai Baranauskai, kiek pasitarę, liepė būti pasiruošusiems ir laukti "Laisvosios Lietuvos" redakcijoje 11 val. sekmadienio rytą.

Kiek po vienuolikos, atsisveikinę su bendradarbiais ir bičiuliais, duklėtomis ir įkaitusiomis gatvėmis, pasukome į 12-ąją kelią. Iki Indiana Harbor kelias buvo užkimštas automobiliais ir kėlė dulkių debes, kurie lyg pilki paukščiai sėdo ant pakelės apsvilusių krūmų ir pusuogūių, besivartančių čikagiečių.

Išvažiavę iš Indiana Harbor, pajutome laukų vėjelio pūstelėjimą ir nokstančių vyšnių kvapą. Jonas su ponu Eugenija prisimine Lietuvą ir sutartinai gyrė jos gamtos grožį. Aleksas, visą laiką tylėjęs prieš vairą, iškėlė mintį, kad reiktų ką nors uždainuoti, kas primintų seniai praėjusius laikus.

Daina sekė dainą, kol išdžiūvusios nuo troškulio ir dainų gerklės visiškai užkimo.

Vytautas Alantautas

Privažiavus St. Joseph ir Benetton Harbor, raudonoja vyšnių sodai, tartum raudona giria, nusidriekę iki pat Mičigano ežero. Pavažiavę aštuonetą gerų mylių Tabos Farmu keliu, išvydome garsią Juozo Bačiūno vasarvietę, kurioje knibždėte knibždėjo senų ir jaunų vasarotojų. Buvo pats šilčiausias dienos laikas, todėl daugumas vasarotojų nardė melsvame baseino vandenyje.

Nesuspėję apsidairyti ir apžiūrėti visų žaidynių (o jų čia yra visa daugybė), pamatėme ponus Alantautus ir dail. Juozą Pautienį.

Pavėlavote atvažiuoti, — tartum saulė šypsodamosi, pasveikino mus ponu Irena ir kvietė į savo vilą.

Pas mus, matote, šiandien buvo koncertas tėvų garbei, be to, Vytautas turėjo savo gimtadienį, — tęsė gražioji Irena, nuosirdžiai apkabindama—savo motiną.

Tai niekis, — išterpliau aš: — turėsimės progos pakartoti. Kur bus nebuves prisistato Kęstutis Puskunigis, kanklininko Prano Puskunigio sūnūs ir išskėtę glėbį, šypojos, tartum išvirtes vėžys.

Su kuo atvažiavai ir ar ilgai čia pasiliksi? — klausinėjo Kęstutis, tartum būtume nesimatę pusę amžiaus.

Ne, broliuk, šiandien spaudžiu atgal. Atvažiuoju tik ponų Alantų aplankyti, — paaiškinau savo atsiradimo priežastį ir pakviečiau susipažinti su rašytoju ir jo šeima.

Susidarė gražus būrys lietuviškų veidų, kurie savo išraiška išsiskyrė iš masės čiabuvių.

Mažasis Alantukas pralenkia visus Besišnekėjuodami pasukome į

Didysis skautų rėmėjas

Dr. Kazys Pautienius, kaip gydytojas, chirurgas, yra žinomas ne tik Clevelande, bet ir Čikagoje, kur apie porą metų dirbo Loretto ligoninėje. Dr. K. Pautienius, kaip chirurgas, pradėjo garsėti jau Vytauto Didžiojo Universitete, Kaune. Jis net du kartus buvo išrinktas asistentu ir dirbo kartu su garsiuoju profesorium chirurgu Dr. Vl. Kuzma. Karo metu profesorius Kuzma mirus, dr. K. Pautienius, kaip V. D. Universiteto adjunktui, teko dalis ir prof. Kuzmos darbo. 1944 m. atsidūręs Vokietijoje, dr. K. Pautienius Karaliaučiaus Universitete gauna medicinos daktaro laipsnį. — Šis mūsų chirurgas karo metu ejęs vienoje Vokietijos ligoninėje gydytojo pareigas, kitataučių buvo taip mėgiamas, kad net nenorėjo jo išleisti į Ameriką, vis prašydami pasilikti jų tarpe.

Amerikoje kuone kiekvienas gydytojas gauna chirurgo vardą. Tačiau Lietuvoje būtų kiek kitaip. Studentas, gavęs gydytojo laipsnį, dar 3—6 metus turėdavo tobulintis, mokslintis, kad įsigytų tos ar kitos specialybės vardą. Taigi, K. Pautienius buvo vienas iš tų kelių chirurgų, turinčių specialybę, kada atvyko čia Amerikon.

Džiaugiamės, kad Lietuvos Kariuomenės savanoris K. Pautienius Clevelando visuomenės yra

labai mėgiamas, mylimas ir visur laukiamas. Jei kam primetame nerėmimo lietuvių, tai šis gydytojas galėtų būti pavyzdžiu ne tik gydytojams, bet dar ir kitiems, nes vien tik skautų reikalams dr. K. Pautienius paaukoko per 2.500 dolerių.

Mums malonu konstatuoti, kad dr. K. Pautienius brolis, taip pat Lietuvos Kariuomenės savanoris, dailininkas Juozas Pautienius, pasaulio lietuvių sostinėje Čikagoje, jau išvarė nemažą barą meno srityje.

Apie dail. J. Pautieniaus kūrybą prof. Ignas Šlapelis parašė ilgą meno veikalą. Išleidiama Lietuvos Knygos Klubas.

A. Kairaitis

Baltieji raiteliai

Kazys Inčiūra

(Gim. 1906. IX. 25).

Už tų tiltų, už tiltų pasenusių, už tų kryžių, smūtkelių senų — balti raiteliai žirgus ten ganosi prie melsvų vandenu.

Kartą kritę kovoj, vėl jie keliasi, žengia Žalgirio, Vilniaus laukais, plaukia upėm laivuos ir laiveluos, joja giriom pulkais.

Igu, ilgu svečiose jiems žemėse, širdys tėviškėn šaukia vis juos. Žvelgia, žvelgia į šalį aptemusią vakarus ir pietuos.

Ten laukai ariami liula dirselimis, — reiks valyt, išvalyt joti mums. Jei valydam antrą kart mirsime — po Tėvynės dangum.

Tiek kovota, tiek žemių aplėkta, bet už tėviškę mirti — džiugu. Kai trimitai pašauks nakties / dvyliką — visi sės ant žirgų.

Visi tiltai, kur veda į pražūtį, grius prarajon, traskės ir / liepsnos.

Balti raiteliai vargo sumažinti tėvų žemėn atjos!

DVIDEŠIMTOJO ŠIMTMEČIO ATEITIES KRYPTIS

Dr. St. Juzėnas

Žmogus ir laikas, būdami įvykių funkcija, formuoja gyvenimą. Tikslus mokslas savo tyrimo rezultatais padidina mašinos greitį, išmokė žmones tobuliau ir pigiau pasigaminti detalę, bet užsibrėžto tikslo — žmogų išlaisvinti nuo darbo, neatsiekė. Žmogus tebedirba daug ir yra kai kuriuose kraštuose per daug nuskuręs.

Mokslai ir egzistencija

Technika, fizika ir dalinai medicina, būdami daugumoje civilizacijos reprezentantai, nugalėdami ar atskleidžiami daugiau gamtos paslaptį, siekia žmogaus materialinio gerbūvio. Geresnis žmogaus materialinis gerbūvis kuria aukštesnį gyvenimo standartą ir aukštesnį žmogaus civilizacijos laipsnį. Šiandien žmogus su mašina per vieną valandą atlieka tokią darbą, kurį prieš 50 metų turėjo dirbti 8 dienas po 12 valandų. Elektra ir jos varomoji jėga nupiginta per 50 kartų ir t. t. (U. S. News & World Report).

Ryšium su atomo suskaldymu ir pritaikymu praktiškam gyvenimui, galima technikos revoliucija, iššaukianti naują estetikos ir techniško normų interpretaciją, planuojant miestus, susisiekimą, gyvenamą namą ar mašiną. Žinoma, tai tik lašas jūroje nugalėti gamtai, nes žemės giluma ir erdve dar tebėra paslaptys.

Kultūra, neturėdama griežtos definicijos, o tik būdama kiekvieno žmogaus atskira sąvoka, priklauso, kaip atsektas žmogaus civilizacijos laipsnis yra panaudojamas žmogaus dvasiniam ugdymui ir jo struktūrai. Amerikoje žmogus klasifikuojamas, kiek jis yra civilizuoatas, gi, ypač slavų tautos mėgsta žmogų apibūdinti, kiek jis yra kultūringas.

Teo-filosofiniai mokslai, kurie savo keliu yra įtakoje nuo social-ekonominės ir ideologinės valstybės struktūros, formuoja žmogaus dvasinį charakterį ir jo kultūrą.

Žmogaus paralaksas gaunasi tada, kada žmogaus proto jėgos viršija jo psichologinį imlumą, lygiai kaip valstybių gyvenime, kada jų social-ėdinė ir teisinė forma yra atsilikusi nuo pažengusios technikos ir išradimų.

Gyvenimo dabartinis momentas siūlo vadinti "disabsorbicija" šita pažengusių technikos mokslo santonų su atsilikusiais filosofinio pobūdžio ir social-ekonominės politikos bei teisės mokslais.

Manoma, kad šita "disabsorbicija" žmogų laiko neteisingame darbo ir uždarbio santykių, atsi-

randa netikslumas ir eksploatacija. Valstybių gyvenime pagal "disabsorbiciją" stiprioji primeta silpnajai savo politinę ir ekonominę valią.

Jeigu būtų išskalkuluotas darbo imlumas, į kurį įeity visi techniniai mašinos pajėgumo ir teisiniai žmogaus darbingumo faktoriai, tada būtų galima nustatyti darbo atlyginimo vieneta, darbo garantiją — tikrumą ir užkirsti kelią į be pagrindo praturtėjimą.

Žmogaus prigimtis ir gyvenimo egzistencija daro žmogų egoistą, o valstybėse gimsta šovinizmas, imperializmas ir t. t., kurie yra neigiami faktoriai į pažengusių technikos — fizikos mokslą. Žmogaus egzistencijai esmę turėtų pasiimti teo-filosofiniai mokslai ir ją išaiškinti, bazuojant žmogaus gimtą sąžinę ir teisingumą.

Materialinė gerovė yra žmogaus egzistencijos troškimas. Ji duoda žmogui geresnį gyvenimą ir pilniau pasinaudoti Visagalio kūriniu — gamta ir žemės grožiu bei jos gėrybėmis.

Daugumoje Vakarų pasaulis ir religija blōgai aiškina arba atmeta bolševikų bazuoatą darbo žmogaus idėjai sukurti dialektinį materializmą, kai tuo tarpu visi nuo manarcho iki proletaro imtinai juo gyvena.

Dialektinis materializmas silpnojo žmogaus prigimtyje egzistuoja, kaip ir visos kitos žmogaus pavydo, keršto, egoizmo ypatybės ar žymės, tik pažengusios kultūros ir psichologijos būtų uždavinys visa tai sušvelninti, daugiau proto ir teisingumo jausmo pridurti ir kitaip aiškinti.

Todėl filo-socialiniai mokslai pradeda rodyti empirinę logikos kryptį, kuri tirtų objektą iš esmės, išbandydami gyvenime, ar bandymo lauke. Nei Volteras ar Rousseau savo nuosavybės principų aiškiniame, "kad tas žmogus turėtų būti nubaustas, kuris pirmas savo žemę keturiais stulpais apstatė", neturėjo tuo laiku pasisekimo ar įtikėjimo, nes patys nebuvo tos minties apaštalai, o gyvenimo turtingai.

Tačiau Vokietijos panaudoti Kanto ir Nietches filosofiniai motyvai "žudyti silpnąjį" jai pergalems neatnešė. Panašų pavyzdžių ir daugiau rasime, kas gal turėtų rodyti, kad prirašyti didelių žmonių dideli veikalai savo atsiplėšusiomis nuo žemės mintimis nieko realaus ir naudingo gyvenimui nėra davę, nes naujovo įvestas protingas jausmas patikrinti bandymo lauke ir, be to, nepadarytos

NAUJAS DIPLOMANTAS

Adolfas Armalis baigė Čikagos universitetą iš š. m. birželio 10 d. gavo verslo administracijos magistrų laipsnį.

Adolfas Armalis ekonomijos mokslus studijavo Lietuvoje — Kauno ir Vilniaus universitetuose. Bolševikams antru kartą okupuojant Lietuvą, jis, kaip ir daugelis kitų, apėjo Lietuvą, tikėdamas greit grįžti į savo gimtąjį kraštą ir tęsti pradėtus studijas.

Būdamas Vokietijoje, velui lal ko neleido, bet kibo į knygas. — Įkurus Pabaltijo universitetą Hamburge, Genė ir Adolfas Armaliai 1946 m. gegužės mėn. apėjo Uch tės stovyklą ir nuvyko į Hamburgą mokslo ieškoti. Adolfas su žemaitišku užsispyrimu kimba į ekonominijos mokslus ir 1949 m. juos baigė magistro laipsniu.

Atvykęs į Ameriką nenurims-ta. Genė Armalienė pradėjo studijuoti "Chalterijos" mokslus La Sale universitete už akių, o Adolfas 1952 m. įstojo į Čikagos universitetą, pasirinkdamas verslo administracijos mokslus, kuriuos š. m. birželio 10 d. baigė magistro laipsniu.

Šiam įvykiui atžymėti, ponu Genė suruošė šaunų diplomą ap-laistymą Vengeliausko svetainėje. Vaisėse dalyvavo daug jų mokslo draugų ir gerų prietelių.

Buvo pasakyta gražių kalbų ir palinkėta artimiausiu laiku įsigyti daktaro laipsnį.

J. Ž.

INŽ. E. BARTKUS GAVO MAGISTRO LAIPSNĮ

Nepasitenkinęs universiteto baigimu, E. Bartkus pradėjo rengtis valstybinėmis, o tuo pačiu metu ir magistrų egzaminams. 1954 metais sėkmingai išlaikė State Board egzaminus, gaudamas konstruktoriaus teises, o šiais metais savo studijas apvainikavo magistro laipsniu.

Pasisekimui moksle reikalinga dviejų dalykų: ištvermės ir gabumų. E. Bartkus gali pelyntai pasididžiuoti ir vienu ir antru. Ne tik moksle, bet ir profesiniame darbe jis spėjo jau toli pažengti. Neseniai, būdamas jauniausiu inžinieriumi toje firmoje, jis buvo paskirtas Meissner Engineers, Inc., vyr. inžinieriaus pavaduotoju. Per palyginant trumpą laiką, atkreipė kompanijos dėmesį savo projektais, kurie susilaukė plataus ir labai palankaus įvertinimo. Šiuo metu jo darbai jau randami įvairiose pasaulio dalyse, kaip, pav.: Afrikoj kabantis tiltas, Prancūzijoje užtvankos įrengimai, Michigan valstybėje tunelis, Floridoj cheminės pramonės įrengimai ir panašiai.

Lietuvių tarpe E. Bartkus žinomas, kaip nepaprastai draugiškas ir palankus savo tautiečiams. Jis daugiamai padėjo gauti darbą ir tinkamai įsitaityti savo profesijoje. Dėl to jis neabejotinai nusipelnė pagarbos ir pagyrimo. — Sėkmės lietuviui!

J. V.

BE PASAULĖŽIURINIŲ SKIRTUMŲ

išvados vienodal interpretacijai. Marksizmas, būdamas žiaurus, mažos erudicijos ir etikos, reikia pripažinti, tamsiai slavų — rusų masei buvo realnesnis. Tai rodo sukurtoji per 37 metus 900 milijonų bolševikų imperija, kuri vakarų pasaulio teo-filosofijos, kaip mokslą, nelaiko, o vadina plepalais.

Jeigu žiūrėti į žemę, kaip į dvi vakarų ir rytų pasaulio stovyklas, tai vakarų stovykla, kuriai dabar pasinešė vadovauti amerikiečiai ir kurie nėra be priekaištų, būdama intelektualiniai aukštesnė, kai kur pradeda vis daugiau kreipti į teo-filosofinio mokslo reformas su tikslu visa tai įvesti į laboratorijos ir į didesnį žmogaus ir laiko analizę.

Technikos—fizikos dėsniai, teo-filosofinis ir social-ekonominijos mokslai ir žmogaus egzistencija turėtų panaikinti "disabsorbiciją". Civilizacija ir kultūra eity lygia-grečiai ir visos problemos būtų sprendžiamos ne vienos valstybės ar partijos naudai, bet visai žemei ir žmonijai.

(Daugiau bus)

Vincetas Liulevičius, PLA Direktoriaus ....

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Vyr. redaktorius Vyt. Staneika.
Redaguoja Redakcinė Komitija.
Straipsnius ir korespondencijas re-
dakcija talso ir taipina savo nuodū-
ra. Nestinaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus.

Pavarde ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:
Metams — 4.50; pusei metų —
2.50. Atskiras numeris 10' ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

V. Valakas

Paklydėliai ir tėvūnainiai

Nuo amžių dainavę Nemuno
upyne, kovoje, kentėję ir mirę dėl
gimtuosiuose arimuose įmintų protė-
vių pėdų, staiga netikėtai audros
tapome išblokšti į visas pasaulio
šalis ir šiandien vadinamės pasau-
lio lietuviais. Šalis, kurioje užau-
gome ir kurioje sunkia, bet didžia
laisvės auką aukoją pavertę tieji.
mums tebeslama sapnuose. Tas šla-
mėjimas yra garsus mūsų nemigo
naktys ir mes kaskart gausiau ir
garsiau pradėdami keikti tuos,
kurie gali užmigti, kurie nugalėjo
gimtųjų girių šlamėjimą! Ir ta-
me nekantume, tose nemigose
mes suskirstome tremties brolius
į paklydėlius ir tėvūnainius. Pak-
lydėliai yra tie, kurie perkasi na-
mus, automobilius, mušasi į vers-
lus, į pelningas profesijas, krauna
auksą į bankus, stengiasi prisitai-
kyti prie vietos ir išplaukti į pa-
yrius. Kai "vesioji begalinę šiau-
reį" šlama sapnuose sodai, jie
knarkia ir negirdi to šlamėjimo ir
del jo nekencia. Bent taip manome
mes, tėvūnainiai, kurie tikime
esą vieni verti pirmgymystės vira-
lo, nes mes nesikuriame svetur!
Mūsų nuomone, išsikūrimas būtų
nuodemė. Tada galėtų kiekvienas
badyti mus pirštais ir sakyti: —
"Žiūrėkit, tas išgama! Nusipirko
namus! Tiek jam terūpi Lietuvai!
Kaip gi jis begriš atgal. Negi parsi-
sineš tuos namus sterblė!" Mes
taip pat nesistengiame įsigyti jo-
kios pelningesnės profesijos — ve-
žame juodo darbo vežimą, kaip
jauciai ir baubiame, kaip jauciai:
"Prakeiktas kraštas! Inteligentus
į fabrikus grūda!" Ir nuramini-
mui tos pagiežos ir nedalios kir-
mino, mes — mes, tėvūnainiai, ne
svyk užsipilame akis keturių ro-
zių esenčia ir raudami sau plau-
kus reikiame: "Lietuvių gimiau,
lietuvii ir mirsiu!" Ir taip mes
tampame salūninių patrijotais:
sunki galva, tušcia kišene, bet
lengva širdis — neslegia jos nei
auksas, nei namai.

Kita tėvūnainių rūšis yra įvai-
rus mūsų veiksniai ir prieveik-
sniai. Jie įtikinanciai smerkia pa-
klydėlius ir graudena neduosią
afidavimų namo, jei nebus gieda-
ma jų politikos giesmė. Gi neza-
dantiems grįžti deklamuoja skau-
džius dainiaus žodžius:

"Tas ne lietuvis, kurs Tėvyne
Baubai, kaip kūdikis, aplėis."

Esame prieš įvykusį faktą: pa-
saulis prisklido lietuvii: bailiai ir
nebailiai tėvyne aplėdusii. Dalis

grįš atgal, dalis negriš, nežūrint
kaip kas-begraudentų. Daugelio
akyse negrįžtantieji bus pavadinti
paklydėliais. Aš noriu juos laikyti
tokiais pat broliais lietuviais!
Mano širdžiai jie neblogesni už tė-
vūnainius ar tai salūninius, ar
veiksnius ar kitokius. Lietuva —
garbinga, bet neturtinga šalis. Ten
ne per daug vietos ūkininkui išei-
ti su traktoriumi. Todėl jei vie-
nas brolis negriš, likusiam bus ge-
riau gyventi. Tą žino negrįžtan-
tie, tą žino ir likusis. Todėl lietu-
vis svetimam krašte gražiai įsi-
kūręs, bet nepradaręs savų papro-
čių, kalbos, tikybos bei tautinių
tradicijų — yra garbingas tautos
narys ir jį išgama pavadinti gali
tik plokščiaprotis. Kokių šaunių
kovotojų už Lietuvos laisvę, kokių
karštaširdžių patrijotų mes turi-
me senojoje išeivijoje. Jų parama
Lietuvos atstatymui buvo labai
efektyvi. Antrajam atstatymui ji-
nai bus dar efektyvesnė, nes prie
senų pečių prisirems jaunesni. Jei
visa išeivija sugrįžtų atgal, tai
tie, kurie visą laiką rėkė grįžti,
nusigandę užkeltų vartus: "Kai-
bos buvo kalbėtos, bet de... ma-
tote... nesutūpsime..."

Žinoma, yra daug išimčių, ku-
rių negrįžimas Lietuvai būtų nuo-
stolingas: tai mūsų mokslo ir me-
no elitai, mūsų profesionalai, įvai-
rių rūšių specialistai ir kiti, ku-
rie turi sukreto gražų lauktuvii
kraiti. Tuos visus ratuotus bran-
gionis lauktuvėms Lietuva pasi-
tikis iškestomis rankomis, o tuos,
kurie grįš tik kito brolio vietos
užimti, nelabai mielai pasveikins.

Gal dar mes nebuvo taip tirš
tai savo kraštą apgyvenę, kad bū-
ti reikėję emigraciją skatinti, kaip
darė kai kurios tautos, bet jei
dabar tautos nelaimė išbloskė mū-
sų didelį būrį, bus natūralu ir
naudinga, jei dalis negriš. Ne-
reikia dėl to niekam lieti ašarų ir
manyti, kad be mūsų sugrius žemė
ir dangus. Nesugrius! Lietu-
va dėl to neišmirs. Ji yra ir bus
sveikas daigynas laisvės sąlygose
gimdyti ir auginti sveikai tautai.
Tik duokime jai pakankamai sa-
vo žemėje vietos. Tik padėkime
kovoti laisvės kovą, neišžadėki-
me jos. Jei išžadėtume, tada tai
būtų nuodemė! Tada tai būtume
išgamos! O padėdami saviesiems,
liksime savais, nors pats velnias
mus ir ant mėnulio nuneštų!

Grazios, grazios merguzelės — plezda, skrenda blezdingelės...

LAIŠKAS IŠ PARYŽIAUS

P A G A L I A U

Nuo tremties pradžios, Pary-
žiaus lietuviai daug siejosi, ne-
kartą kelė balsą, kad būtų ruošia-
mas tremtinių minėjimas ir paga-
liau šiais metais susilaukė.

Šis pirmas, kas liečia lietuvius,
tremtinių minėjimas buvo suorga-
nizuotas trijų Pabaltės tautų ben-
druomenių, pirmininkaujant Bal-
tų Prancūzų Draugijos pirminin-
kui, jau nuo dvidešimts penktųjų
metų žinomam visų nuskriaustųjų
gynejiui ir užtarėjiui.

Minėjimas buvo darniai suor-
ganizuotas, laikas gerai apskaičiuo-
tas kiek kiekvienam kalbėtojiui,
tiek ir visam minėjimui. Publika,
išgirdusi įdomių pranešimų, išėjo
normaliai pavargusi ir gražiai pa-
tenkinta.

O tarp kalbėtojų stiprus buvo
liuteronų pastorius Hofmann, iš-
keldamas ir pabrėždamas vakaruo-
sę gyvenančių krikščionių oboju-
mą kancionis tų, kurie yra pacioje
baisiausioje, t. y. rusų bolševizmo
okupacijoje, besidengiančioje komu-
nizmo obalsiais.

Pats vertingiausias pranešimas
buvo vyskupo Sloskans, daugelį
metų iškalbėjusio Solovkose ir ki-
tuose kalėjimuose. Kad ir neper-
puikusiai mokėdamas prancūzų
kalbą, padarė gilaus įspūdžio, nors
ir suminėdamas paprasčiausius da-
nilykus — kieti narai, jokių paklo-
džių, antklodžių, pagalvių, net
vandens gaila vakare grįžus iš
darbo. Tas, ypač prancūzams, mą-
gėms gerai išsimiegoti, padarė
stipraus įspūdžio, sukėlė juose to-
kias reakcijas, kad net tas prasie-
veržė atodūsiais, šnibždejimu.

Mūsų vardu pranešimas buvo
dokumentalus, paremtas ištraukimo
iš aktų knygu, čia pat vykęs,
logiškas. Bet... bet... jį darė žmo-
gus, kuris 1939 metais rudenį jau-
dino skaudžiai lietuvišką visuome-
nė, nes, esą, išgabėjęs į vakarus
ne tik žmoną, bet ir baldus. Ir tai
daręs ne noro Lietuvai pasitarnau-
ti, ne protestuodamas prieš ką
nors, bet savisaugos instinkto ve-
damas, gelbėjo savo kaiki. Šian-
dien tenka pasidžiaugti, tas žmo-

gus daro visa, kas galima, kad Lie-
tuvos vardas Prancūzijoje kiek
galima būtų dažniau minimas, bet
vis dėlto yra noblesse oblige ir
girdint iš jo lūpų apie tuos, kurie
visą pakelė, visko rizikavo, kada
tiek daug išnyko iš gyvųjų tarpo,
o kiti amžinai invalidais liko —
darėsi neskanu, net koku, juo la-
biau, kad čia pat salėje buvo prof.
Matore, didelis mūsų draugas ir
kaijėjęs Kauno kalėjime prie bol-
ševikų.

Ir vis dėlto tas gana nemalonus
ir moraliniai neskanus incidentas,
sukėlė nemažai malonių tautiniu
pasididžiavimu paremtų minčių.

Visoje lietuvių tautoje, visame
administraciniame aparate buvo
tik vienas, vienas, ir tai ne nuo-
šimtis, ne tūkstantis, bet žmogus,
kuris apledo Lietuvą vien savo
kailiu susirūpinęs. Tas faktas dar
labiau patvirtina, kiek mūsų tau-
ta yra sveika ir sąmoninga ir ten-
ka tik vieno pagailėti, kodėl tuo
momentu, kai visa tauta, lyg tas
laisvas skendo, neisplaukė į laisvu-
jų demokratijų krantus dar dau-
giau lietuvių, kurie pasiremdami
savo išgyvenimais, kaip tikri įvy-
kių liudytojai, galėtų prabilti, pa-
liuosuodami nuo to darbo tuos,
kurie mėgo Lietuvą socij ir duos-
nią.

Po kalbų, kuriose buvo daugiau
skundžiamasi, dejuojama, paskuti-
nioji buv. rumuų informacijos mi-
nisterio kalba buvo įdomi dvejas
požiūriais. Visų pirma, jis gana
aiškiai skiria komunizmą, kurio
idejos šalininkų šiandien yra visa-
me pasaulyje, ir kurių visas im-
perializmas baigiasi geresnio gy-
venimo reikalavimais ir rusus, ku-
rie po komunizmo priedanga varo
imperialistinę politiką daug ge-
riau, negu patys carai.

O antra, jis išskėlė viešosios va-
karų opinijos svarbą rusų žiauru-
mų tramdyme. Ypač prancūzai
pasijėmę sugebėjimu ginti kai
kurios rašytojus, kurie, dėkui
jiems, išliko gyvi.

Jo klausant, atrodė, kad jis mė-
tė gaires būsimam demokratinii
masių veikimui.

Dr. J. Deveikė

Is Tarptautinio Fronto prieš komunizmą veiklos

AVIGNON, PRANCŪZIJA

Aktingai Tarptautinis Frontas
Prie Komunizmą veikia Prancū-
zijoje ir laisvuose pasaulio kraš-
tuose.

Vienas iš dabartinių laisvojo
pasaulio prieš, tai komunizmas
ir todėl laisvojo pasaulio politika
turi būti nukreipta dėl sunaikini-
mo komunistų partijos.

Ne žodžiais ir konferencijomis
bus sunaikintas komunizmas, bet
realistinė politika.

Jokio bendradarbiavimo negali
būti su komunistais. Tie, kurie
veda bendradarbiavimo politiką,
yra išdavikai laisvojo pasaulio rei-
kalų.

Tarptautinis Frontas Prieš Ko-
munizmą (FICC) legaliai veikia
Prancūzijoje ir patvirtintas Prancū-
zų Vyriausybės. To Fronto tik-
slas: "Užkirsti kelią komunizmui,
daryti aktingą išlaisvinimo paver-
gų tautų politiką ir suteikti mora-
linių ir materialinių paramų, nu-
kentėjusiems nuo komunistinio re-
zimo. Šis frontas jau yra išsiplė-
tęs už Prancūzijos ribų, kur skai-
toma tūkstančiai narių.

Į Vyriausią Centro Valdybą
jeina žymūs asmenys. Centro Val-
dybą sudaro 12 asmenų ir yra ren-
kama visuotiname narių suvažiavi-
me.

Į tą Centro Valdybą (Direction
Generale) jeina tarp kitų narių:
Marquis Jehan de Saint-Genies,
prafas Jehan Lafont de L'Irle, p.
Remondin ir kt. Centro Valdybos
pirmininku yra p. Ign. Povilaitis.
Kilęs iš Gasciūnų, Šiaulių apskr.,
studijavęs Vytauto Didžiojo uni-
versitete Kaune, Prekybos Institu-
te Klaipėdoje ir Prancūzijoje —
teise ir tarptautinę jūrų teisę.

Šio mėn. 12 d. Avignon įvyko
FICC. Informacinė Konferencija,
kurioje dalyvavo žymūs skaičius
asmenų.

Konferenciją atidarė pirminin-
kas p. Povilaitis, pakviesdamas
Konferencijos pirmininku p. Mar-

kyzų Jehan de Saint-Genies ir
sekretoriumi p. Remondin.

Po Konferencijos, nutarta kreip-
tis į laisvų kraštų diplomatus ir
į Vyriausybės dėl Sovietų Rusijos
padarytų nusikaltimų, užgrobitam
laisvas tautas ir tų tautų sunaikini-
mą už geležinės uždangos. Reika
laujant išlaisvinimo pavergtų tau-
tų, kaip reikalauja Atlanto Dekla-
racija.

Panaikinti 4 konferencijas ir tų
konferencijų nutarimus Jaltoje ir
kitur. Garantuoti taiką pasaulyje,
pasūlyta Tautų Sąjungai sudary-
ti Tautų Sąjungos Taikos Armiją,
kuri palaikytų taiką pasaulyje, iš-
kilus kokioms nors konfliktui. To-
kia taikos armija užkirstų visokių
tautų imperializmą ir gintų mažų
ir didelių tautų nepriklausomybę.

SAO-PAULO, Brazilija

Tarptautinis Frontas Prieš Ko-
munizmą kovoja ne žodžiais, bet
darbais ir prieš mūsų vily priešą:
komunizmą.

Komunizmas, tai kapinynas lai-
svajam pasauliui ir todėl laisvasis
pasaulis turi paskelbti krosadą
prieš komunizmą ir kovoti, kaip
kovoja prieš Internacionalinį
nusižengimą.

Labai gražiai FICC veikia Pie-
tų Amerikoje, ypatingai Brazilijo-
je.

Generaliniu FICC atstovu yra p.
Meldutis Laupinaitis. Jo dina-
miški darbai prieš komunizmą jau
susilaukė didelio pritarimo Sao
Paulo plačiuose vietinės visuome-
nės sluogsnuose.

Tarptautinio Fronto Prieš Ko-
munizmą (FICC) garbės pirminin-
ku yra žymus veikėjas, Lietuvos
kariuomenės generolas Teodoras
Daukantas.

SPAUDA IR GYVENIMO TIKROVĖ

Teodoras Papartis

Kai kurie mūsų laikraščiai tal-
pina riebius ir ilgus straipsnius
apie Vliką ir diplomatinį šefą Sta-
sį Lozoraitį. Tuos straipsnius ra-
šo ponai teisininkai, miškų inži-
nieriai, daktarai, karininkai ir
šiaip įvairių kitų specialybių žmo-
nės. Tad leiskite ir man, kaip pa-
prastam darbininkui, neturinciam
jokio mokslo titulo ir nelankiu-
siam jokios aukštos mokyklos, nors
kartą pasisakyti, kaip mes, darbi-
ninkai, į visus tos rūšies visuome-
nės informatorius žiūrim, kaip
mes juos suprantam ir kaip mes
juos įvertinam.

Žinoma, aš čia negaliu kalbėti
visų lietuvių tremtinių darbininkų
vardu, bet aš čia pasistengsiu apa-
rašyti tik tų darbininkų nuomo-
nes, su kuriais aš asmeniškai pa-
sikalbu visais tais klausimais, ku-
riuos iškelia mūsų šiandieninė
spauda.

Darbininkai mato ir žino, kad
spaudoje tilpę visi šmeižtini straip-
sniai, visada būna autorių para-
rašyti tik tų darbininkų nuomo-
nes, su kuriais aš asmeniškai pa-
sikalbu visais tais klausimais, ku-
riuos iškelia mūsų šiandieninė
spauda.

Darbininkai mato ir žino, kad
spaudoje tilpę visi šmeižtini straip-
sniai, visada būna autorių para-
rašyti tik tų darbininkų nuomo-
nes, su kuriais aš asmeniškai pa-
sikalbu visais tais klausimais, ku-
riuos iškelia mūsų šiandieninė
spauda.

Darbininkai mato ir žino, kad
spaudoje tilpę visi šmeižtini straip-
sniai, visada būna autorių para-
rašyti tik tų darbininkų nuomo-
nes, su kuriais aš asmeniškai pa-
sikalbu visais tais klausimais, ku-
riuos iškelia mūsų šiandieninė
spauda.

Darbininkai mato ir žino, kad
spaudoje tilpę visi šmeižtini straip-
sniai, visada būna autorių para-
rašyti tik tų darbininkų nuomo-
nes, su kuriais aš asmeniškai pa-
sikalbu visais tais klausimais, ku-
riuos iškelia mūsų šiandieninė
spauda.

Darbininkai mato ir žino, kad
spaudoje tilpę visi šmeižtini straip-
sniai, visada būna autorių para-
rašyti tik tų darbininkų nuomo-
nes, su kuriais aš asmeniškai pa-
sikalbu visais tais klausimais, ku-
riuos iškelia mūsų šiandieninė
spauda.

Darbininkai mato ir žino, kad
spaudoje tilpę visi šmeižtini straip-
sniai, visada būna autorių para-
rašyti tik tų darbininkų nuomo-
nes, su kuriais aš asmeniškai pa-
sikalbu visais tais klausimais, ku-
riuos iškelia mūsų šiandieninė
spauda.

kaip vėžio bacilų, bet pasakykite,
ar nėra tų bacilų pačiame Vlike.
Rodos tos bacilos baigia Vliką, ir
griaužti.

Kartais Vlikas savo neapgalvo-
tais veiksmais kerta tą diploma-
tinę šaką, ant kurios laikosi Lie-
tuvos Nepriklausomybė, reikiška,
dejure pripažinimas. Nukirtus tą
šaką, naują atželdinti Vlikas ne-
gali, nes per mažai turi savyje
tarptautinių sulčių.

Darbininkai gerai žino ir gerai
dar atsimeina iš taip netolimos pra-
eties, kada p. Karvelis kūrė Bon-
noje Lietuvos atstovybę bei konsu-
latą. O mūsų dalis laikraščių
tuo metu maitino mus pigia ir
klaidinančia p. Karvelio iškepta
propagandine antimii. Kad Karve-
lis šią propagandą paskelbtų šian-
dieną, tai ji būtų arčiau teisybės,
nes šiandieninė Vokietija atgavo
pilnas suverenumo teises. Tuo
laiku, kai p. Karvelis kūrė atsto-
vybę bei konsulatą, tai Vokietija
pati suverenumo teisių neturėjo.
Žinoma, p. Karvelis manė, kad
Bonnoje įkurs Lietuvos konsula-
tą, visiems išdavinę pasus ir tuo-
mi pasidarys garsus. Bet ne, taip
neišėjo! Lietuvos darbininkas ži-
no ir mato, į kokias rankas yra
atiduotas Lietuvos vadavimo dar-
bas. Ar tai galima toliau pasiti-
kėti tokiais vadais. Vlikas tiek
savo darbus, tiek piniginę apys-
kaitą nuo lietuviškos visuomenės
kažin kodėl slepia.

Klaidinga būtų šiandien galvo-
ti, kad Sovietai apie Vliką ir jo
darbus nieko nežinotų. Jie daug
daugiau žino apie Vliką, negu Vli-
kas apie sovietus.

Reikia teisingai pasakyti, kad
šiandieninis lietuvis darbininkas
nėra tas pats, kuris buvo prieš 35
metus. Dabartinis darbininkas —
taip pat išmoko savystoviai protau-
ti ir atskirti, kur juos, mūsų par-
tijų politiniai vadai, veda. Šian-
dieninis darbininkas nesutiks eiti
išvien su tais partijų vadais, kurie
turi baltą liežuvį, o raudonus sme-
genis. Taip pat nesiglaus prie tų
partijos vadų, kurie, kaip rudens
mirštancios žolės stagarai baigia
nykti. Šiandieninis lietuvis darbi-
ninkas nori, kad ateityje, jeigu
Dievas ir likimas palaimins, at-
kurti Nepriklausomą Lietuvą, tal
ji turi būti atkurta tautiniais, de-
mokratiniais pagrindais. Tai darbi-
ninkų troškimas! Ta kryptimi
darbininkai ir jėgas aukos.

Laikraščiai rašo, kad p. Lozo-
raitis nėra baigęs jokios lietuviš-
kos mokyklos. Kad jisai yra pro-
lenkiškos orientacijos žmogus. —
Čia taip pat reikia būti sąžin-
gam ir atvirai pasakyti, kad sto-
vint nuošaliai ir stebint rietenas,
tai darbininkas žiūri ir derina ne
mokslo diplomus, o grynai to as-
mens atliktus darbus Lietuvos
naudai. Visai yra aišku, kad p.
Lozoraitis nėra padaręs jokios ža-
los Lietuvai ar Lietuvii tautai. Jis
nepatarnavo ir bolševizmui, taip,
kaip patarnavo asmens baigę Lie-
tuvos gimnaziją ir išėjo Lietuvos
universitetą, kaip tai Venclova,
Pupeikis ir kiti. Taip pat reikia
būti objektyviam ir pasakyti at-
virai, kad ne lenkomanai važiavo
į Kremlių ir klaupėsi prieš Stali-
ną, prašydami, kad Lietuvą priim-
tų į Sovietų Sąjungos šeimos "ro-
jų", bet tikri lietuvii tautos sū-
nūs patrijotai... Didžiausia yra
nesąmonė ultimatyviai statyti ter-
miną ir reikalauti diplomatų pasi-
aiskinti. Kas gi, pagaliau, ir be-
būtų, jeigu mūsų diplomatai kiek-
vienam, kas tik užsimanys, aiš-
kintųsi. Priejome prie nesąmonės
ir, net žemiau kritikos.

Be reikalo mūsų pati spauda p.
Lozoraitiui deda prezidento titū-
lą ir sega jam prezidento vardą.
Aš skaitau įvairių mūsų spaudą,
išskyrus "Vilni" ir "Laisvę", bet
niekur neteko spaudoje užtikti,
kad pats p. Lozoraitis būtų pasi-
sakęs, kad jisai pretenduoja į Lie-
tuvos Prezidento postą. Ištikrųjų,
jau nusibodo ir įkyrėjo iki gyvo
kaulo per tuos 10 metų klausytis
vis tą patį ir tą patį partinį šmei-
žtą. Reikia vieną kartą visą šitą
negerovę baigti.

SPORTO ŽINIOS

PERGALES BESKINANT

Apie šachmatų meistrų P. Tautvaišą

Tuo metu, kada nemaža mūsų, sugrįžus iš kasdieninio darbo ar savaitgaliais ieško poilsio įvairiais būdais, būrelis užsipyrelių randa laiko ir kilnesiems tikslams. Tokiems, kurių vaisiais yra galima ne tik patiems pasidžiaugti, bet ir kitiems parodyti.

Čia pažymėsime apie šachmatų meistrų Povilą Tautvaišą, vieną iš stipriausiųjų protingo sporto atstovų laisvojo pasaulio lietuvių tarpe. Jis, nors ir būdamas tremtinis šiame krašte, per penkerių metų Čikagoje gyvenimo laikotarpį, sugriebė aštuonis stambias pergalės vietiniosiose šachmatų turnyrose (Factor Memorial — 1950 m., City Championship of Chicago — 1951 ir 1955 m., Illinois Open Championship — 1951 ir 1952 m., Illinois State Championship 1953 m., Trans — Mississippi Championship 1953 ir 1955 m.).

Savo laimėjimais jis toli prašoka kitus šios srities šachmatininkus ir štai toks K. Nedved turi tik 3 tokios rūšies pergalės, Turjansky — 2, All Sandrin 2 ir t. t.

Paskutiniąsias 2 pergalės mūsų meistris pasiekė perieitą mėnesį, apie kurias šiame straipsnyje plačiau pakalbėsime.

Pirmoji iš jų buvo Čikagos miesto pirmenybėse, kuriose jis dalyvavo jau ketvirtą kartą. Įdomu, kad šiemet, kaip ir ankstesniais metais, P. T. turėjo gana stiprią konkurenciją. Kaip žinome, 1951 m., mūsų meistris dėl pirmos vietos buvo gerokai susikibęs su P. Poschell, 1952 ir 1953 m. su M. Turjansky ir šį kartą su A. Sandrin.

Apie šių pirmenybių eigą leisime pakalbėti pačiam meistrui:

— Pirmuose ratuose, įveikęs savo esminius varžovus — Henin'ą, Turjansky, Cohen'ą, jaučiausiai relatyviai saugus. Savo partiją su Albertu Sandrin'u ne laikiau per daug atsakingą — jis buvo atsilikęs pustaškiu ir dar turėjo nutrauktą partiją prieš Buerger praloštoje padėtyje. Pralaidė progą forsuoti lygiąsias, nepagrįstai ieškodamas laimėjimo baigime, partiją pralošiau. Bet tada Albertas S. nelaukiai išlėšė ir tą nebaigtą partiją prieš Buerger, pastarajam padarius stambią klaidą, ir užgriebė pirmavimą. Toliau Albertas S. pademonstravo tikrai pasigeretinę formą, kirdamas iš eilės visus. Aš guliau jam "ant kulnų", bet į paskutinį ratą pribuvau visu tašku mažiau ir gerokai išblėsusiomis viltimis. Čia An-

gelo Sandrin, retoje tikro sportiškumo demonstracijoje, sukirto savo pirmąjį brolių Albertą. Aš užtikrintai įveikiau Buergerį ir atsisotau greta Alberto S. Dabar laukiame Illinois Šachmatų Federacijos sprendimo — arba mums teks perlošti mačą iš 4 partijų, arba būsime abu paskelbti nugalėtojais.

Antrąją savo pergalę mūsų pelnė tradiciniame Trans — Mississippi turnyre, pravedamame net 31-mą kartą. Jame P. T. dalyvavo jau 4-tą kartą: 1952 m. — III v., 1953 — I v., 1954 — IV v. ir 1955 m. — I v. Turnyras buvo Memorial Day savaitgalyje Daven porte (Iova) ir sutraukė rekordinį dalyvių skaičių — 84 iš 11 valstybių. Iš lietuvių, be P. T., dalyvavo dar čikagiškis A. Zujus.

Apie šį savo laimėjimą meistris P. Tautvaišas štai ką sako:

— Pirmame rate patekau į žiaurų "zeitnotą" (laiko trūkumą) ir išleidau lengvą laimėjimą prieš Illinois Open čempioną Weisbord'ą. Partija teisėjų komisijos tapo užskaityta lygiomis. Po keturių ratų pirmyn išsiplėšė Turjansky su 4 t., aš turėjau 3,5 t. 5-me rate greit sukirtau Turjansky — partija turėjo tik 19 eįmų (!). Dabar aš ir Vano pirmavome su 4,5 t., tuo tarpu kai Turjansky, Wisconsin meistris Kujoth, Angelo Sandrin — turėjo po 4 t. Greitai su 4 taškais iš 5 partijų stovėjo ir mūsų Zujus. Šeštame rate užspaudžiau Vano, bet prašūriėjau efektišką taktinį priešsmūgį. Staiga padėtis "persivertė" — dabar Vano įgavo žiaurų puolimą. Aš pakibau kvadratu, t. y. mano padėtis lentoje laikėsi ant plauko ir raudonoji mano laisro rodžio kontrolinė rodyklė greit kristi kiekvieną sekundę. Didžiau visu visų jėgų įtempimu atmušiau puolimą ir suvedžiau partiją į lygią baigmę, tik-tik sukoręs 45 eįmus per nustatytą 1 v. 45 min. Partija baigėsi lygiomis, tuo tarpu kai Turjansky sukirto Zujų, kuris bandė eiti visais keliais nepriimtame valdovės gambite, Karlsbado variante. Tad dabar, prieš paskutinį ratą aš, Turjansky ir Vano turėjome po 5 t. Čia aš tvirtai įveikiau Sorensen'ą, ir Turjansky — Vano. Tad abu susirinkome po 6 t., bet pagal Bergerio punktaciją, kuria yra sprendžiami šveicarijos sistemose turnyrai, aš prašokau Turjansky 4 taškais. Galutinė padėtis gavosi tokia: 1. Tautvaišas 6 t., Bergerio punktacija 29, II. Turjansky 6 t., (25), III. Angelo Sandrin 5,5 t. (21), IV. Henin 5 t. (21), V. Albert Sandrin 5 t. (20,71), VI. Vano 5 t. (19,5) ir t. t.

Tad trumpai peržvelgus paskutiniuosius meistris P. Tautvaišas

laimėjimus, linkime jam pasipuošti ir kito beartėjančio turnyro — Great Lakes Championship, liepos mėn. 2, 3 ir 4 d. d. Čikagoje, nugalėtojo vardu. Pereitais metais šis turnyras buvo prarastas pirmu kartu ir jame mūsų šikis liko trečiuoju po A. Pomas (Ispanijos meistris) ir R. Steimeyer.

E. Šulaitis

LIETUVIAI SPORTUOJA

— ANGLIJA. Wolverhamptone pavasario balius proga, vietinio lietuvių krepšinio komanda Viltis susitiko su svečiais iš Manchestero — Kovo penketuku. Rungtynės baigėsi koviečių laimėjimu 39:27. Laimėtojų komandoje žaidė: L. Puzinas (kapitonas), Tamoliūnas, Butkus, G. Glatkauskas, Aleknavičius, Stabačinskas, Balėiša ir Verbyla.

AUSTRALIJA. Žinomas mūsų krepšinininkas Leonas Baltrūnas yra parinktas kandidatu treniruoti Australijos krepšinio rinktinę, ruošiantis 1956 m. Olimpiadoms žaidimams. Jis trejus metus ruošė Viktorijos srities rinktinę, kuri tapo Australijos krepšinio nugalėtoju. Mūsų šikis su pasiūlymu būti treneriu sutinka su sąlyga, kad rinktinė prieš Olimpiadoms žaidimus susirinktų 6 savaitėms Melbourne ir ten treniruotųsi kasdien 4 valandas.

KANADA. Čia įvykusi pabaltiečių sporto šventė gegužės mėn. paskutinį savaitgalį praėjo be didesnio susidomėjimo ir pasisekimo. Dalis lietuvių sportininkų tomi dienomis dalyvavo V-tose lietuvių žaidynėse New York'e, todėl nebuvo galima surinkti pajėgesnių žaidėjų. Varžybos vyko vyrų ir moterų tinklinyje, o taip pat vyrų ir jaunių krepšinyje. Pirmąsias vietas užėmė estai ir latviai.

NEW YORKAS. Vietinio Lietuvos Sporto Klubu (socces) komanda šiais metais pakartojo savo pergalę New Yorko valstybės futbolo taurės varžybose. Jie baigmėje, birželio mėn. 5 d. įveikė savo priešininkus net 7:1.

STUDENTŲ SANTARIČIŲ DĖMESIUI

Š. m. birželio 24 d. (penktadienį) 7:30 val. p. p., Hollywood sveatinėje (2417 W. 43 St.), įvykis Čikagos Santaros skyriaus narių ir Santaros prijauciančiųjų susirinkimas.

PROGRAMOJE: kol. Vytauto Kavolio paskaita: "Akademine Vinybė", įdomus kol. Leono Sabaliūno pranešimas; meninė dalis, kurią išpildys kol. Dalia Juknevičiūtė.

Skyriaus Valdyba

Is lietuviu gyvenimo PASAULYJE

CLEVELAND, Ohio.

— LAS skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininku — M. Blynas, sekretoriumi — V. Pašakarnis, išdinininku — E. Variakojis. Aptarti skubesnieji reikalai, pasidalinta mintimis ir su ryžtu einama į sąjūdžio gyvenimą. Posėdy dalyvavo LAS JAV Vietiniū kijos pirmininkas.

— Liūdnujų Birželio įvykių minėjimas, pradėtas birželio mėn. 11 d. 8 val. pamaldomis, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Solistai ir parapijos choras, vedamas varg. Ambrazo, gražiai pagiedojo keletą momentui pritaikytų giesmių, o kun. Ivanauskas pasakė išpūdingą pamokslą, primindamas Lietuvos ir lietuvių tautos kančias, dabartinį jos žmonių vargą, marksistinio bolševizmo žiaurumus... Sekmadienį (VI. 12), vėl liūdnamis minėjimas pradėdamas pamaldomis, bet klebonas neranda reikalo ne žodžiu paminėti anų žiaurumų. — Šio sekmadienio vakare įvyksta minėjimas lietuvių salėje. Pradžioje padeklamuoja kelius eilėraščius, o paskui — skaitoma paskaita. Šio turinio paskaita, kurią prelegentas ryžosi patiekti klausytojams, momento paskirčiai netiko. Apgalvėtinai pažymėtinas faktas, kad ir bažnyčioje ir salėje atsilanke palyginamai nedaug žmonių.

— Birželio 12 d. įvyko L. S. "Ramovė" skyriaus susirinkimas, į kurį atvyko apie ketvirtadalis narių. Valdyba patiekė buvusios gegužinės apyskaitą ir eilę kitų klausimų. Daugiausia sukėlė ginčų ir net nusistebėjimo, tai Centro Valdybos anketos, o tikriau sakant, balsavimo lapeliai ir atitinkami paaiškinimai, kur įtaigojami nariai, kad likviduotų "Ramovę".

— L. Radijo valandėlės vedėjas Balyš Auginas serga. Šiuo metu valandėlei vadovauja Juozas Stempuzis, L. Radijo Klubu pirmininkas.

— Šv. Jurgio pradinės mokyklos mokslo metų užbaigimo aktas įvyko š. m. birželio 12 d. Šiais metais ir lietuviams buvo leista pasireikšti. Ta proga pašokta keli tautiniai šokiai.

— V. Rickus atlieka įvairius namų remonto darbus: tinkuoja, dažo, dekoruoja. Minimie darbai atliekami sąžiningai ir prienamomis kainomis (1505 Addison Rd.). J. Veprynas

DETROITAS, Michigan

— LAS parengimas. Liepos 3 d. 1 val. Detroito skyrius ruošia išvažiavimą į gamtą — Binkevičienės ūkį, prie Liberty parko.

Kalbės "Laisvosios Lietuvos" vyr. redaktorius Vytautas Staneika. Bus programa, šokiai ir žaidimai.

Laukiama svečių ne tik iš Detroito, bet ir iš Kanados, Čikagos ir Clevelando. Svečiams — parengimo dalyviams, ruošiamas atvirame ore pietūs.

Jeigu pasitaikytų blogas oras, pietūs ir visas parengimas vyktų p. Binkevičienės patalpose.

Parengimą filmuos filmininkas p. Stokus.

— "L. L." skaitytojų žiniai. Liepos 3 d. p. Binkevičienės ūkyje nuo 1 val. iki vėlyvo vakaro "Laisvosios Lietuvos" skaitytojai, galės laisvai išsikabinti su vyr. redaktoriumi Vytautu Staneika ir pareikšti savo nuomones bei pareigavimus dėl laikraščio turinio. — Baisiojo Birželio įvykių mi-

nejimas. Trys Pabaltijo tautos — lietuviai, estai ir latviai — Baisų Birželį minėjo birželio 12 dieną Tarptautinio Instituto patalpose. Tautinių grupių atstovai pranešimus darė savo gimtomis kalbomis. Savo deklaraciją perskaitė ir reikšmingą kalbą pasakė Michigan gubernatorius G. Mennen Williams. Savo kalboje gubernatorių paminėjo, kad prieš 15 metų amerikiečiams buvo sunku suprasti bolševikų kėslus ir, kad išryškintos pabaltiečiams bolševikų skriaudos, atvėrė amerikiečiams akis. Dabar esąs tikras, kad JAV padės Pabaltijo tautoms atgauti laisvę. Po to, buvo pavergtų tautų atstovų sveikinimai ir meninė dalis.

Taip pat birželio įvykiai paminėti buvo ir per radiją, vadovaujant H. Rauby ir Valentinui Saladziui.

— Serga Dievo Apveizdos parapijos klebonas kun. Juozas Čižauskas.

Skaitytojai rašo

PATYS SAVE MUŠA

Tam tikri mūsų lietuvių politikariai, tebegyveną praeitimi, dažnai spaudoje mėgsta pasigirti savo neapsakomu demokratiškumu. Savo demokratiškumui paryškinti, jie negali praeiti pro šalį neužkabintą Voldemaro, Smetonos ar Kūčių tautininkų. Ypač Voldemaras jiems neduoda ramybės: tai bausis diktatorius, kerštingas fašistas, okupantas ir panašiai.

Štai Draugo Nr. 137 dr. VI. Viliamas iš New Yorko, rašydamas apie Krupavičių, Stulginskį ir Tuomeną, aukštai iškeldamas jų nuopelnus demokratijai ir lietuvių tautai, pasakoja šitokią keistą istoriją: "Stulginskis taip pat buvo nepalenkiamas vadizmui. Kai vieną kartą A. Voldemaras atsilankė Stulginskį ir siūlė jam pasiūntinio vietą Londone, Stulginskis ne tik nesutiko jos priimti, bet jam išrėžė visą karčią tiesą. Kaip ano meto visai patikimas liudytojas rašo: "Voldemaras iš Stulginskio buto išbėgo paskubomis, labai susinervinęs, smarkiai išraudęs ir be kepurės. Palydovai tik vėliau atėjo savo šefo kepurės pa-

siimti".

Humoras gal ir neblogas, bet už jo slepiasi karti tiesa. Prof. Voldemaras, tas bausis diktatorius, ateina pas savo politinį priešą ir siūlo jam užimti aukštą pareigą. Tas, netiesioginiai kalbant, jį išveja lauk.

Kadaisiai ir Pr. Dailidė, Margutėje rašydamas apie Voldemaro "vadizmą", prisiminė, kaip Voldemaras, nežūrint to, kaip jam buvo žinoma Dailidės "pogrindžio veikla", priėmė jį užsienio reikalų ministerijon ir dar asmeniškai pakėlė jo atlyginimą.

Teko spaudoje skaityti dar vieną gražią istoriją, kai Voldemaras, "keršydamas" J. Savickiui, jį pakyrė departamentu direktorium. Tai vis, anot mūsų rašėjų, vadizmo reiškiniai.

Daugiau tokių straipsnių, kaip Dr. Viliamo, ir mums visiškai pasidarys aišku, kuo ir kaip tas mūsų tariamas vadizmas reiškiasi, ir kas buvo mūsų tikraisiais vadizmais.

Chicago, K. Sakalas

EVA PERON MANO GYVENIMO PRASMĖ

(Tęsinys)

Kiek toliau sakau jam: "Europoje viskas atrodo istorija, o mes Argentinoje viską matome ateities šviesoje. Priešingai, europiečiai jau nežūri pirmyn, jie žūri atgal.

"Pavyzdžiui, kada jie man sakydavo: — Žiūrėk, štai X amžiaus katedra, — aš galvojau apie mokyklą — židinius, kuriuos kuriuos kursiu, kada atvyksiu Buenos Aires. Kada jie man rodydavo seną istorijos tomą, aš maščiau, kad mes jau esame pradžioje kito tomo, kurs jau prasideda mūsų Tėvynėje... ir tai su tavo vardu".

Praslinkus trims metams nuo anų laiškų, aš pati metabiusi matydama, kaip tapo įkūnyta tai, apie ką tada svajojau.

Ypač žūrėdama į savo įstaigų pastatytus trobesius, matau, jog gerai išmokaū Europos pamoką. Aš norėjau, kad kartos, kurios seka paskui mus, iš kiekvieno jų matytų, jog Perono humanistinės doktrinos krikščionybė buvo šviesi tiesa.

Todėl kiekvienas židyns, nors tai būtų tik "pereimamasis", vaikų ar senelių, būtų padarytas taip, tarsi jis būtų buvęs sukurtas dėl labiausiai išreikalaujančių ir turtingų žmonių.

O gal čia dar pasireiškia mano naivi vaikystės mintis, kada aš maniau, jog pasauly yra visi turtingi?

Aš manau, jog nežmoniška yra pridėti dar, kad ir mažiausio skau smo tiems, kurie jau ir taip kenčia. Todėl mano ligoninės nori būti linksmos: jų sienos privalo būti meniškai išpuoštos, be baltų lovų, jų langai platus, o jų užuolaidos kaip namų židinio... Taip, kad joksai ligonis nesisijaustų esąs ligoninėje!

Kada yra projektuojama ir statoma kokia įstaiga, visada pasi-renku sau kurį nors miegamąjį kambarį.

Kas gali užtikrinti, kad kada nors nebūsiu priversta ieškoti prie gaudos kuriame nors perėjimo židiny, ar kurioje nors ligoninėje?

Jeigu man vieta patinka, lieku patenkinta; įstaiga yra statydintina ir niekas joje negalės jaustis pažemintas ar įžeistas savo vertybėje.

Rašydamas šias eilutes, paklausiau generolą:

"Ar įvykdžiau savo pažadą, kurį tau padariau sugrįžusi iš Europos, kada pasisiūliau pagelbėti tau, kad socialiniame darbe įsigyventų tavo doktrinos krikščionybė?"

Jo atsakymas buvo per daug

kilnaširdis:

— Be tavo pagalbos, nieko nebūčiau galėjęs padaryti, tu mus išmokinai statyti su meile!

O tai man jau yra nebe premija, o pati garbė.

XLI.

MANO ĮSTAIGŲ MATAS

Gal aš nesugebėsiu aprašyti, kaip atrodo Fundacijos įstaigos savo išvirsinėmis formomis, savo architektūra, savo viduriniu patalpų sunkirsta, ir net negalėsiu nūrodyti jų funkcionavimo tvarkos.

Bet noriu apsisotiti prie smulkmenų, kurios gali parodyti "dvasią", kurią joms norėjau suteikti. Gal tos smulkmenos neturi matomo svarbumo.

Reikia būti iškentusiam vargšų problema, kad priskirtumei joms reikšmės.

Mano "židiniuose" joks bemaškinis neturi jaustis esąs beturtis.

Todėl nėra pažeminančių uniformų. Viskas turi būti šeimyniška, kaip savo namuose, malonu: kiemai, valgomieji, miegamieji...

Panaikinau ilgus ištiesiamus stalus, sienas plikas ir šaltas, elgetų stalo indus... visi šie daktai yra tų pat spalvų ir formų, kaip šeimos, kurios gyvena patogiai.

Valgomųjų stalai padengti linksmomis ir maloniomis staltiesėmis, ir ant jų negali stokoti gėlių; vis tai dalykai, kurių niekad netruksta, bet kurioje šeimoje, kur esama saviesiems bent kiek meilios motinos ar žmonos.

Ir sienos turi būti taip pat šeimyniškos ir linksomos: malonūs ir žadinantys piešiniai, šviesūs paveikslai...

Stalo indai tinkami...

Ir, todėl mano bemaškiniai, kada juos aplankau savo židiniuose, gali man pasakyti, ką jau tiek kartų girdėjau iš jų:

— Eivita: čionai jaučiuosi geriau, negu savo namuose.

Mano židinių vaikai nedėvi jokių uniformų.

Kiekvienas turi spalvotą drabužį, koks jam patinka, nors jis gali pasirinkti tik iš gerųjų, nemanykie, kad prapatė prie skurdų, jei išsirinkis blogiausiai! Nors tai ir keista. Geras skonis yra paskutinis dalykas, kurį prarandama skurde!

Nenorėjau, kad židinių vaikai šalintųsi nuo likusiojo pasaulio. Todėl mažiukai eina į valdiškas mokyklas, kaip ir visi kiti, ir susimaišę su vaikais, kurie turi tėvus ir namus, niekas negalės jų iš kitų išskirti. Nebent iš to, kad jie yra geriau apmęti ir geriau maitinami, negu kiti!

Židinių — mokyklų viduje mažiukai gyvena didžiausioje galimoje laisvėje; ir dar laisvesni yra seneliai savuose židiniuose.

Jie gali turėti, o jei neturi, tai jiems quodama kiek pinigų, kad tuo būdu jaustųsi laisvesni.

Skatiname natūralius kiekvieno gabumus, ypatingai tuos, kurie liečia meną ir darbą.

Pagaliam, viskas tenai yra namų židyns, negu mokykla.

Miegamieji kambariai yra kiek

galima mažesni, kad šie gyventojai nesijaustų kaip kareivinėse.

Ir visose namo patalpose linksmos ir malonios užuolaidos, kurios kviečia į laimę.

Daug kitų smulkmenų palieku šaly, nes nepabaigčiau jas išvardinti.

Geriausią, jeigu kas gali, kad ateitų ir pamatytų...

Viskas yra atvira draugų žvilgsniui. Ir net tų, kurie nepanorėtų suprasti!

Geriau, kad pamatytų. Žinau, jog ir taip atsiras tokių, kurie nesupras. Bet kas matys škaiscio mis akimis, be asmeninių prietarų, neišeis neisitikines, jog socialinis darbas, kurį dirbame, yra švarus, turi gerą intenciją ir padaro naują kryptį žmonių kilniaširdžiam duosnumui.

Aišku, jog bet kuri iš mano įstaigų nėra sukurta pagal vidurinių žmonių mastą... žmonių, kurių paviršutiniškumas yra jiems tarsi lenta prieš akis.

Negalima užmiršti, jog aš visada stengiausi mąstyti ir jausti, kaip Peronas mąsto ir jaučia.

O jo siela yra per daug didelė, kad paviršutiniškieji galėtų ją suprasti.

Be abejo, mano įstaigose paliko bent kiek jo sielos stebėtinis didybės, o tai galima suprasti tik turint kilnią dvasią, o ne siaurą egoizmą.

Iš kitos gi pusės, teuzmirštie, kad žūri į mano įstaigas, kad jos greičiau yra pastatytos pagal Perono savo tautai meilės mastą... o ši meilė yra be mato!

XLII.

KARTYBĖ SAVAITĖ

Ir Evitos uždavins kartais būna kartus. Pavyzdžiui, visa perieita savaitė man buvo karti.

Turėjau streiką ir šis, kaip neteisėtas, turėjo būti paskelbtas nelegaliu.

Aš žinau, jog blogieji dirigenčiai — senieji anarchiško sindikalizmo ir socializmo dirigenčiai drgu ge su įsiskverbusiems komunistais — visą tai dirigavo.

Žinau, jog didžioji sindikalistų dalis ir visa liaudis biauėjosi šiuo tų nedėkingųjų pasielgimu, tų, kurienera verti gyventi Naujojo Perono Argentinoje.

Žinau visą tai, o vienok visą savaitę gyvenau labai įskaudinta. Tik tada nusiraminau, kada nutariau vykti į darbo vietoves ir tenai pasikalbėti su pačiais streikuojančiais darbininkais.

Mane lydėjo du darbininkai iš Generalinės Darbo Federacijos.

Norėjau padaryti šitą išvykimą be apsaugos ir palydovų, kuriais niekad nesinaudoju, ir, ypač šiuo atveju, kada eįau pažūrėti, kas dedasi su streikuojančiais darbininkais.

Taigi eįau kaip draugė ir, kaip draugė, negalėjau prieš juos pasirodyti su baime. Net ne su apdairumu!

Be to, man atrodė, jog baimė mane yra galutinai apleidusi.

(Bus daugiau)

TIESOS IR LAISVĖS OPERACIJA

(Atsakymas į sovietinę "sniego operaciją").

Su dideliu pasipiktinimu laisvo pasaulio lietuviai sutiko sovietų melo ir propagandos padarinį "sniego operaciją", kuri yra vykdoma pačių Kremliu diktatorių, klasingai kviečiant pabaltiečius grįžti į gimtuosius kraštus. Jie taip pat vilioja ir senuosius išeivius.

Lietuvių buv. Politinių Kalinių Sąjunga Čikagoje, atstovaujama bolševikų ir nacių kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose kalintus asmenis, prieš tokią begėdišką Lietuvos okupantų melo kompaniją, pareiškia protestą ir imasi konkrečių žygių prieš minėtą, bolševikų sugalvotą "sniego operaciją", atsakydamas į tai Tiesos ir Laisvės operacija.

Tuo tikslu LbPK Sąjungos Valdyba Čikagoje, nusistatė prašyti paskirų sričių žinovus, artimiausiu laiku paruošti dokumentuotas brošiūras — pranešimus, šiomis temomis:

1. Lietuvos istorijos santrauka.
2. Sovietų Sąjungos melo politika ir Lietuvos užgrobimas bei prijungimas prie Sovietų Rusijos.
3. Nepriklausomos Lietuvos kultūriniai ir ekonominiai laimėjimai, kuriuos sugriovė sovietinis režimas.
4. Religinio gyvenimo persekiojimas ir sugriovimas bolševikų okupuotoje Lietuvoje.
5. Lietuvos gyventojų naikinimas juos kalinant, deportuojant ir žudant.
6. Lietuvos rezistencija prieš krašto okupantus — bolševikus.

Išpausdintos brošiūros, pirmoje eilėje anglų kalboje, gausiu tiražu bus paskleistos angliškai kalbančiuose kraštuose. Numatoma taip pat išversti ir į kitas kalbas.

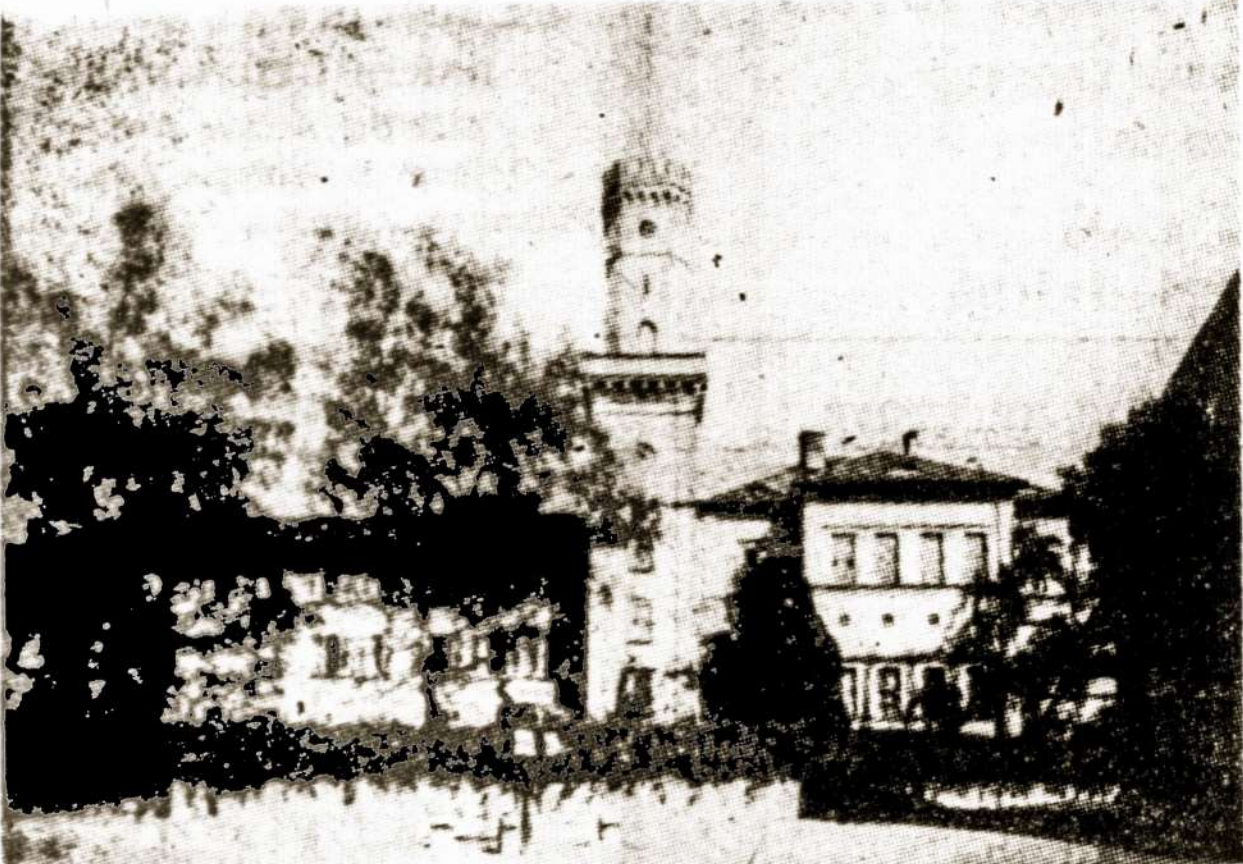
Lietuvos okupantų sugalvota "sniego operacija" yra taikoma ne bėgliams nuo komunistinio režimo, bet jo nepažinusiems, demokratinių kraštų gyventojams, kaip apgaulinga propagandos priemonė. Sovietų Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose jau dešimtys metų, kaip vyksta ne sniego, bet kraujo operacija ir ji privalo būti tinkamai nušviesta vakarų demokratinių kraštų gyventojams, kad Sovietų Sąjunga:

- a. savo melo ir klastos politika užgrobė Lietuvą ir kitus kraštus, kuriuose vykdė aukščiausio laipsnio sovietizaciją ir rusifikaciją.
- b. slaptosios ir viešosios policijos pagalba, vykdo krašto gyvenimą persekiojimą, kalinimą, deportacijas ir žudymus, išplėsdama iš jų visas žmogaus bei tautų laisves.
- c. tiesioginiai ir per savo agentus, skverbiasi į vakarų demokratinius kraštus ir varo melo ir klastos propagandą, klaidindama, tikrosios padėties nepažinusių, laisvųjų kraštų visuomenę.

Tie pamintieji sumetimai ir verčia LbPK S-gą imtis aukščiausio pamintųjų žygių.

Lietuvių buv. Politinių Kalinių Čikagoje Valdyba
Jonas Rimašauskas
Valerijonas Šimkus
Juozas Šlajus
Br. Taujenis
Juozas Žičkus
Čikaga, 1955 m., birželio 15 d.

IS VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVENIMO

ISPIRKIME IR IRENKIME VASARIO 16 PATALPAS

Lietuvybės išlaikymas yra vienas svarbiausių mūsų uždavinių. Bolševizmui naikinant lietuvių tautą savo žemėje ir ištrėmimuose, būtina išeivijoje kiekvieną lietuvių išlaikyti gyvą ir sveiką tautine prasme. Jei nesudarytume užtvarų prieš nutaunimą ir leistume lietuviybei nykti laisvajame pasaulyje, tai palengvintume lietuvių tautos naikinimą ir kovos dėl Lietuvos laisvės slopinimą. Mus tampa teisins ir vedamos kovos laimėjimą laidojus lietuviybės ugdymas ir naujų kovotojų paruošimas.

Vasario 16 Gimnazija yra lietuviybės išlaikymo bendrų ir viešingų pastangų simbolis. Ji suorganizuota ir išlaikoma viso pasaulio lietuvių aukomis prie pat geležinės uždangos tiems mūsų tautiečiams, kuriems uždarytos durys į kitus kraštus. Ji sudaro lyg tvirtovę, kurioje rūšiami ir grūdinami mūsų ateities kovotojai.

Kaip Amerikoje nutolsta lietuvių jaunimas nuo lietuviškų reikalų, jei juo niekas tinkamai nesiirpina, taip Vokietijoje svetimoje mokykloje ir aplinkoje lietuvių vaikai žūtų lietuvių tautai, jei laisvojo pasaulio lietuviai nepasirūpintų sudaryti sąlygų juos mokyti ir auklėti tautinėje dvasioje savo mokykloje. Be mūsų pagalbos ten jie išaugtų vokiečių įtakoje ir dvasioje, kuri nevisuomet mums buvo ir bus palanki.

Šiuo metu Vasario 16 Gimnazija reikalinga skubios mūsų pagalbos. Jei pirktas ir jos gyvavimui būtina pastogė dar nėra išmokyta ir tinkamai įrengta. Tada reiki kėtu padaryti iki vasarvidžio, kad būtų patikrintas normalus tos lietuviybės palaikymo įstaigos dar-

bas. Todėl nuo šių metų balandžio 1 d. visame JAV plote paskelbtas aukų vajuš Vasario 16 Gimnazijos namams išpirkti ir įrengti. Visi lietuviai kviečiami galimai greičiau ir uoliau įsijungti į šį kilnų darbą ir padėti visas pastangas, kad vajuš iki vidurvasario būtų baigtas. Juo skubiau sukelsime reikalingą pinigų sumą, juo labiau pasitarnausime lietuviybės palaikymo misijai.

Pavieniai lietuviai ir organizacijos prašomos skirti minėtam tikslui savo aukas, ragindami kitus aukoti, rinkti aukas, imtis iniciatyvos atskirose lietuvių kolonijose sudaryti vietines vajuš komisijas, organizuoti vajuš naudai parengimus, telkti lėšas visomis kitomis galimomis priemonėmis.

Aukus čekiais ar money orderiais galima siųsti šiais keliais:

1. Mr. W. M. Chase, JAV Lietuvių Bendruomenės išdinininkas, 275 Farmington Ave., Hartford, Conn.
2. Mr. P. Viščinis, Vajuš Komisijos pirmininkas, 31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
3. United Lithuanian Relief Fund of America, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
4. Litauisches Zentralkomitee (17-a) Weinheim/Bergstr., Mittelgasse 8—Schliessfach 233, Germany.

Siunčiant pinigus, reikia įskatinti nurodyti, kad jie skiriami Vasario 16 Gimnazijos namų reikalams.

Tiek Vasario 16 Gimnazijos reikalui, tiek vajuš klausimais informacijos mieliai teikia Vasario 16 Gimnazijos Namų Vajuš Komisija, kurioje taip pat gaunami aukų lapai, laiškai aukų reikalui ir t. t. Kreiptis aukščiau nurodytu komisijos antraštu.

Aukotojai bus atžymėti ir pagerbti tokia tvarka:

1. Visi aukotojai, nepriklausomai nuo paaukotos sumos dydžio, įrašomi į bendrą Aukotojų Knygą.
2. Aukojusieji ne mažiau \$50, įrašomi į Aukotojų Garbės Knygą.
3. Aukojusieji ne mažiau \$250, įrašomi į Garbės Lentą gimnazijos namuose.
4. Aukojusiųjų ne mažiau \$1.000, vardais pavadinami atskiri gimnazijos kambariai.
5. Aukojusiųjų ne mažiau \$1.500 vardais pavadinamos gimnazijos klasės.
6. Organizacijos ar asmens, aukojusio didžiausią sumą, bet ne mažiau \$3.000, vardu pavadinama didžioji gimnazijos salė.

Taigi, kiekvienas aukotojas bus įamžintas Vasario 16 Gimnazijos namuose. Kviečiame visus į talką ir laukiam visų paramos. Vasario 16 Gimnazijos namai — lietuvių tautos namai. Kiekvieno lietuvių pareiga ir garbė prisidėti savo auka prie jų išpirkimo ir įrengimo. Tai lietuviškų širdžių ir galvų bankas, į kurį įdėtas kiekvienas centas atneš lietuvių tautai didelius nuosimčius. Bent mažą savo lėšų dalį dėkime į tą banką.

Vasario 16 Gimnazijos Namų Vajuš Komisija
P. VIŠČINIS, Pirmininkas
Dr. B. KALVAITIS, Sekret.
PR. PAULIUKONIS, Išdin.
1955. IV. 1 d.

PADEKA

Gegužės mėn. 13 d. buvo sėkmingai padaryta pavojinga širdies operacija mūsų trijų metų dukrelei Aušrinei.

Dabar mergaitė yra pagijusi, jaučiasi gerai ir visiškai sveika.

Nuoširdžiai dėkojame: Dr. J. Šabanui, kuris laiku pastebėjo mergaitės širdies ligą ir paratė daryti operaciją; Dr. J. Adomavičiui, kurio dėka dukrelė buvo Cook apskrityje vaikų ligoninėje paguldyta, labai gerai prižiūrėta ir žymaus širdies chirurgo Dr. Fell operacija vykusiai padaryta; mokslo dienų draugui Dr. Alf. Griniui, kuris mergaitę po operacijos dažnai lankydavo ir parodė daug rūpestingumo jai sveikstant.

Operacijos metu dukrelei reikėjo daug kraujo ir tai sužinoję p.p. Vyt. Staneika, Pr. Lukoševičius, J. Balčiūnas ir dukrelės krikštotėvelis O. Rovinskas mieliai aukojo savo kraują, kad tik pagelbėjus širdingiausia padėką.

Viktorija ir Algirdas
Karaičiai

P A D Ė K A

Mūsų mylimai mamytel, uošvieni ir močiutei a. a. A. Morkūnienėi mirus ir liūdesio metu pareiškiusiems mums laikraščio ir žodžių užuojautas, o taip pat ir užprašiusiems šv. Mišias už velionės vėlę, reiškiamė nuoširdžią padėką.

Karaičių šeima.

AUTO TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136
M. ČESAS, patyres automobilių specialistas

HARDWARE-WALLPAPER-PAINT

Sporto įrankiai, stiklo gaminiai ir langams stiklai, dažai, sienoms popierius, vandentiekiai ir elektros įrengimams reikmenys, indai.

Ką paklausi — viską gausi ir neapsigausi. Kalbu lietuviškai, mėgstu lietuvius ir mane lietuvių mėgsta.
CHARLES GOLDMAN, Telefonas: YArds 7-2222.
3303 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

Jeigu Cicero Tu aplankysi, Nepamiršk aplankyti Šeflerių, — Čia bičiulių tikrų įsigysi, Pailsėsi po sunkių darbų...

CLUB

JOANA

1500 So. 49 Ave., Cicero, Ill.
Telef.: OLYmpic 2-6232.

Erdvi ir puošni salė vestuvėms ir kt. parengimams.

Joana ir Zigmas Šefleriai, Illinois. Telef.: TOWnhall 3-9601

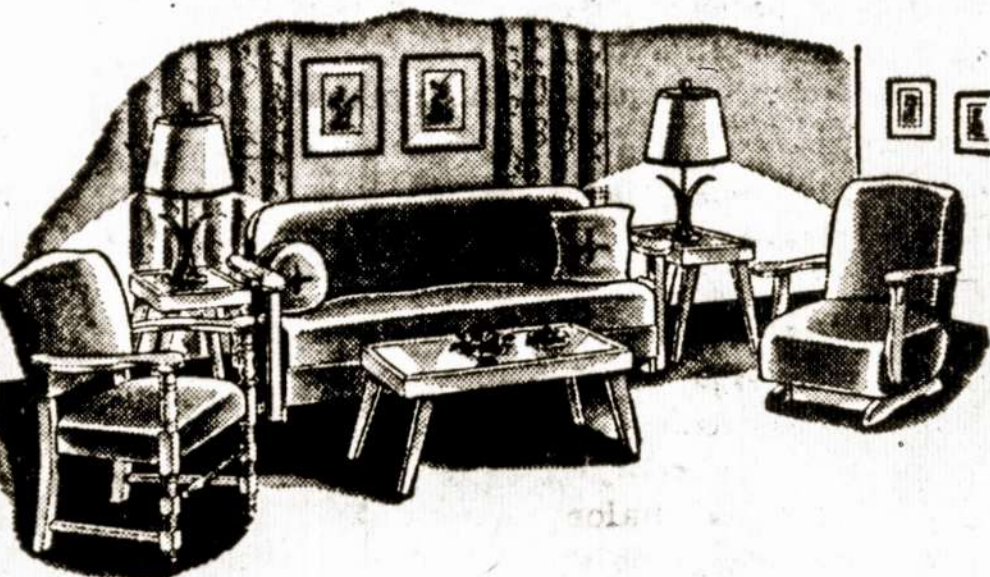
BALDU IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicagos kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Litanica Ave., Chicago, Ill.
Telefonas: FRontier 6-1882.

Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje
ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-t' St.). Tel.: SEeley 3-4711
Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

Gyvos, kvepiančios gėlės, įvairioms progoms ir papušeimui Jūsų kambarių. „Vazonai gaunami pas

MODERNI LIETUVIŠKA

KIRPYKLA

S. LOVEIKI,
Tel.: YA 7-7308
3316 South Halsted St.,
Chicago, Ill.

Sav. VALTER REKAŠIUS
752 West 33 St.

Užėik nusikirpti pas savo tautietį sulig savo skoniu ir pageidavimu. — Būsi patenkintas.

BUICK'AS LIETUVIŠKAS AUTOMOBILIS

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį COMPLETE AUTO SERVICE

4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLIFFside 4-0079
Sav. Stasys Dapkus, prityres mechanikas, turis moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motora, kad tautai naudotų benzina ir alyva. Jis šioje srityje dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

27 metai patyrimo siuvinime

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau, pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.
2. Plaunu ir prosinu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuomuoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,
3558 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telef.: YArds 7-6035

DAINOSE APDAINUOTA IR PASAKOSE APSAKINĖJAMA KARCIAMA RUŽAVA

(MEISTER BRAU TAVERN)

DABAR randasi Chicagoje, 2532 W. 47 St., Brighton Park
Sav. V. PRANCŪZEVIČIUS. Tel.: VIRginia 7-2429

ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill., Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.
Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus.
Aprūpina gera filmine medžiaga.

Didelis pasirinkimas

Laikrodžių ir Brangenybių

Vietoje ir Europoje gamintų laikrodžių sąžiningas pataisymas už žemas kainas
A. R. JUNEVIČIUS IR SŪNUS

3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Virš 50 metų veikia diena ir naktį

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarimus duoda apie
ĮVAIRIAS APDRAUDAS.
Kreipkitės į

JOHN F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidojimo įstaiga.
4605 — 07 So. Hermitage Ave. Tel.: YArds 7-1741 ir 7-1742,
arba — 4330 — So. California Ave. Tel.: LA 3-0440.

Koplyčiose veikia moderniški oro keitimo įrengimai

STEPONAS C. LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS

2424 W. 69th St. — — — — — REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl. — — — — — VIRginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. — — — — — PULLman 5-1270

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Sąskite
MAŽEIK & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8000 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gaukite koplyčių arčiau Jūsų namų.

KĄ JIE DIRBA

Petras Jurgela,

buv. Lietuvos kariuomenės kapitonas, Lietuvos skautų įkūrėjas, prieš aštuonerius metus pradėjo rašyti Lietuvos skautų istoriją, baigia rašyti ir rudenį bus atiduota spausdinti. Knyga pavadinta "Lietuvių skautija".

Don Kuralčio,

Senosios kartos žymaus veikėjo, prekybininko ir neuilstantio keliauninko išeina kelionių po Afriką ir Europą aprašymai, pavadinti "Daug šalių, daug žmonių". Prieš kelerius metus išėjo jo įdomūs "Atsiminimai".

Oreginas Rovinskas,

tremtinis, su žmona džiaugiasi sulaukę žmonos motinos ir dviejų seserų, kurios šiomis dienomis atvyko iš Vokietijos ir pas juos apsigyveno.

Antanas Gukas,

senesnios kartos lietuvis, savo vardadienį iškilmingai šventė birželio 12 dienos išvakarėse.

Šis didelės energijos ir iniciatyvos lietuvis aukštaitis, kaip V. Karosas savo nuoširdžiam sveikinimo žodyje yra pastebėjęs, pailsėt pagaliau apsisprendė gražiam Chicago Lockport kampelyje. Vardavininką pagerbti susirinko gausus jo draugų ir draugių būrys. Svečius įdomino ne tik didelis šeiminko bei jo ponios vaišingumas, bet ir jų puiki rezidencija, kurioje, be šių laikų modernių gyvenimo privilegijų, įrengtas ir primityviosios lietuviškos bakūšės židyns, malkom rūšenamas. Išskirstydami svečiai išsivežė daug gražių išpūdžių.

LIETUVOS ATGIMIMO SAJŪDŽIO ČIKAGOS SKYRIUS SEKMADIENĮ, BIRŽELIO 26 DIENĄ — RENGIA JONO BAGDONAVIČIAUS ŪKYJE, 130 STATE RD., Lemont, Ill.

Tradicinė Joninių gegužinė

PATYS JONAI, SAJŪDŽIO NARIAI IR BIČIULIAI APTARNAUS IR VAIŠINS SVEČIUS IR VIEŠNIAS.

PRADŽIA 1 VAL. P. P.

PARUOŠTAS JONINIŲ LAUŽAS.

VAŽIUOTI: 1) Archer Ave. (4a kelias) pro Willow Springs, Ill. iki State Dd. ir juo pasukus važiuoti apie pusę mylios Lemont kryptimi. Arba: 2) Važiuoti Archer Ave iki Lemont miestelio Centro — State Rd., ir juo važiuoti apie 1 1/2 mylios. State Rd. yra kairėje minimo kelio pusėje.

Jono Bagdonavičiaus ūkin gamina nuvažiuoti autobusais, važiuojančiais į Joliet, kurie sustoja prie 22-nd St. ir Cicero, taip pat 33rd St. ir Cicero Ave. Išlipiti apie už pusantros mylios, pravažiuojus Lemont miestelio stotį. Paprašyti šoferio sustoti prie 130 State Rd.

KONSULO IJESKOJIMAI

DU BOIS (gal Dubausko, Dubicko ar Dubinsko) Mykolo Juozo. Įpėdiniai ar pažįstamieji. Du Bois yra gyvenęs Green Bay, Wisconsin, Baltimore, Md. ir Chicago, Illinois.

DU BOIS George, savo laiku gyvenęs 3744 So. Horner (gal Honore) St., Chicago.

MENKELIŪNAS Pranas (Frank), gyvenęs Washington ar Washington valstybėje.

VILKICKAS Antanas, kurio šeima liko Lietuvoje.

VIZIENĖ (ar Visienė) Žarsky-

tė Elena, gyvenusi Brooklyn, N.Y. Apie įsiekimus žinias prašoma suteikti

LIETUVOS KONSULIUS
6147 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Ill.

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tada, kai prekių užpirkimas vykdomas pagal tam tikrą planą. Tokį planą žino ir sėkmingai praktikuoja

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. HALSTED ST.

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir visa

PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausainius šviežius kas dieną kitokius delikatesus Jūs pirkite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Lituanica Ave. Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautuvinkų šios kepyklos gaminių. — Lai tik paskambina savininkui Broniui Macianskui ir bus pristatyta. Ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveikatos specialistais, taip, kad neveltui yra sakoma:

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Ažuona

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. — Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

1835 Canalport

Telef. Dirbtuvės: SEely 3-2146

Namų: KENwood 8-3092

Keliaudamas per Tawn of Lake, užsuk į

"DUBYSĄ" Svetainę,

4555 So. Paulina St.,

Chicago, Ill.

Taurūs gėrimai, žaidimai, gera nuotaika, mandagus patarnavimas.

Sav. ALEKSAS

KASPERAVIČIUS

Telef.: LA 3-9859

APDRAUSKITE

savo namus, baldus, tavernas, automobilius ir kitą turtą pas lietuvių apdraudimo agentą. Mes parūpiname taip pat gyvybės, sveikatos ir kitokias apdraudas.

J. KUTRA,

Telef. REpublic 7-7321

2405 West 51 St.

Lietuvių Auditorijoje tradicinė gegužinė

SEKMADIENĮ, BIRŽELIO 26 DI

LIBERTY GROVE, DAMBRAUSKO DARŽE

WILLW SPRINGS, ILL.

PROGRAMOJE BUS IMTYNĖS

KURIOSE DALYVAUJA IMTININKAI, KARTAS NUO KARTO MATOMI TELEVIJOS PASI RODYMUOSE — SAM ROMANESCU, JOHN SMITHREMA N, JUOZAS BANSEVIČIUS ir MIKE SINK. TEISEJAS — JONAS VALTERIS.

Šokiams gros Akelio Orkestras.

Turtingi valgių ir gėrimų bufetai.

Blogam orui esant, imtynės ir kita programa perkeliama į Lietuvos Auditoriją, 3133 So. Halsted

SKANIAU, ŠVARIU IR JAUKIOJE APLINKOJE

Jūs pavalgysite pusryčius, pietus ir vakarienę lietuvių laikmečio valgykloje

Antonette's Lietuviška valgykla

3206 South Halsted St., Chicago 8, Ill.

Lietuviški ir vietiniai valgiai, mandagus patarnavimas, žemos kainos. E. Galminienė ir Z. Gražienė, sav.

Nepriklausomoje Lietuvoje Šaulių Sąjunga kasmet per Jonines šventė savo metinę šventę. Tremtyje atgimusi Lietuvos Šaulių Sąjunga atgaivino šią tradiciją. Metinę šventę Čikagos šauliai ruošia š. m. birželio 26 d. Labdarių Ūkyje — senelių prieglaudoje, Holy Family Villa, Orland Parke. Pradžią 12 val. Bus šokiai atvirame ore. Vietoje bus galima gauti senelių prieglaudoje pagamintų šaulių valgių, ledų, gaivinančių gėrimų, gero kaimiško pieno ir gryno medaus. Svaigalai nebus parduavinėjami. Vaikams — ekstra įruošta įvairių žaidimų aikštelė. Ketvirtą valandą prasidės pritaikyta neilga, bet įdomi programa. Šventė pasibaigs iškilmingu JAV ir Lietuvos vėliavų nuleidimu. Į šią šventę kviečiami visi šauliai ir šaulės su šeimomis ir pažįstamais, jaunimas, studentija ir visa Čikagos lietuvių visuomenė. Dalyvavimas šventėje nemokamas. Tik už vietą automobiliui reikės sumokėti po 50 centų senelių prieglaudos naudai.

Nepraileiskite progos gražioje gamtoje sveikai ir prasmingai praleisti laiką ir jaukioje nuotaikoje atšvęsti šaulių metinę tradicinę šventę.

Čikagos Šaulių Klubo Valdyba

PADĖKA

Cicero Laso suruoštą š. m. birželio 5 d. gegužinę parėmė šie lietuviai: A. Elsbergas, Z. Seferis, B. Labin, S. ir B. Dunda, J. Budrikas, T. Kazimieraitis, Cicero Dep-to store ir Grant Works Fair, Inc. Darbu prisidėjo: St. Smilgienė, M. ir L. Skeburiai, Šimkienė, F. Tamsevičius, Milkuvaičių šeima, Pr. Gedvila ir Naida.

Cicero Laso skyriaus valdyba nuoširdžiai visiems dėkoja.

TELEVIZIJOS

Įrengiu televizijos antenas, taisy radjo — televizijos — elektros aparatus,

kreiptis, bet kurio laiku: **BALYS BRAZDŽIONIS**
4040 So. Francisco Ave.,
Chicago 32, Ill.
Tel.: Lafayette 3-7685.

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išsi-mokėjimui be nuosimėjų! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val vak., kitomis dienomis iki 6 v. vak Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val Kalbame lietuviškai.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausios baldai, televizijos aparatai, orul vėsinti įrengimai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išsimokėjimai, sekmadieniais jokių takų.

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3224 — 26 — 28 So. HALSTED ST.

Telefonas: Victory 2-4226.

Įmonės atidaryta: Pirm., Ktv. 9—9:30.

Kitomis dienomis 9—6. Sekmad. 10—5 val.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

BEN NORBUT MEN SHOP

3358 S. Halsted St.

KOKYBĖ — YRA MANO ŠUKIS.

Didelis pasirinkimas naujausios mados vasarinių sportinių baltinių; kelnų, kaklaraiščių ir visa, kas reikalinga vyrams lengvam apsirengimui.

"LAISVOSIOS LIETUVOS" SKAITYTOJAI,

jei pirkite už \$5.—, gausite dovaną naujos nylon rūšies kojines, vertės \$1.—

Įvairiausių spalvų alejiniai ir matiniai žinomiausios firmos

REVERE DAŽAI

Pigiomis kainomis, — nuo \$2.80 už gal. pradedant.

Visos kitos medžiagos kambarių ir namų atnaujinimui ir papuošimui, namams reikmenys, dovanos ir rankdarbiai. —

D. Jurjonas & Co., Inc.

3524 SOUTH HALSTED ST. TEL.: B!shop 7-3371

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.

Chicago 29, Ill.

Telef.: GROvehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tarti ir planus.

Atlieka įvairius remonte darbus.

.....

NAMŲ STATYBA, ĮVAIRŲ REMONTAI IR PARDAVIMAS

JeI norite remontuoti, pirkti ar užsakyti gerai išplanuotą, patogų, gražų ir pigų namą, kreipkitės pas

V. ŠIMKŪ,

4645 So. Keating Ave.,

Chicago 32, Ill.

Susitarimui šaukite:

REliance 5-8202

Šiokiadieniais nuo 5 val. p. p., o

Šventadieniais nuo 10 iki 4 val.

NUO GYVENIMO ATSLIEKA

visi tie, kurie neseka kultūrinio, politinio bei mokslo įvykių, apie kuriuos rašo spauda. — Knygų bei įvairios spaudos gausu J. Karvelio krautuvėje, 3322 So. Halsted St., Čikagoje. Taipgi gaunama geros kokybės rašomos mašinelės, FOTO — RADIO aparatai, SIUVAMOS mašinos ir kitokių dalykų, ką bepirtumėte prieš tai pasiteiraukite, juk tai nieko nekainuos, o priešingai — turėsite naudos.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas — 3148 West 63rd Street

CHICAGO, ILL.

Ofiso telefonas: PROspect 8-1717

Valandos: po pietų 1—5; vak. 7—8, tikrai antradieniais ir penktadieniais.

Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.

BUTAS: 3241 W 66th PLACE

TEL.: RE 7-7868

TEL: HEMlock 4-5815

Dr. Ant. Narbutas

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

6757 So. Western Ave.

Priima: Pirm., treč., ktv. ir

penkt. 6:30 — 8:30

Antradieniais: nuo 10 iki 12 v. ryto.

Šeštadieniais: nuo 2 iki 4 val. popiet.

TEL: ofiso AR 6-0161

rez. GR 2-9203

Daktaras

JUOZAS BARTKUS

Gydytojas ir Chirurgas

2336 W. Chicago Ave.,

Chicago 22, Ill.

Val: 1—3:30, 6—9 p. p. pirmad.,

antrad., ketvirtad., penktad.;

11 val. ryto — 2 val. p. p. šeštad.

Tik susitarus trečiadieniais.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.

Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos:

nuo 10 iki 12,

nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.

Išskiriant trečiadienius

ir sekmadienius.

Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.

Telefonas: ofiso LAfaet 3-4949

namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street

TEL: VIRginia 9080 ir 9081.

Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko

Pr. Šimkaus.

JAUKUS LIETUVIŠKAS RESTORANAS IR VALGYKLA.

biliardas ir stalo tenisas. Įvairūs gėrimai, šalti ir šilti užkandžiai.

Tremtinių mėgstamiausia vieta.

Erdvi salė

įvairiems parengimams

JONAS BUDRIKAS

1442 So. 49th CT., Cicero 50, Ill.

TEL: TOWNhal 3-9472

RADIO, TELEVIJOS,

FONOGRAFŲ

PREKYBA, PATAISYMAI,

DALYS

Skubus ir geras patarnavimas, garantuotas darbas:

DAINA TELEVISION
sales - service

3130 So. Halsted St.

Sav. Inž. Alfonsas Semėnas.

Telef.: DANube 6-6887